

DIRVA

SOVIETŲ 'PASIKEITIMAS'

RYŠYS TARP LENKŲ KARDINOLUI DRAUDIMO VYKTI Į ROMĄ IR ŠELEPINO VIEŠNAGĖS VIETNAME. — "TAIKOS OFENZYVA" TĖRA AMERIKIEČIŲ APGAULĖ, KURIAI TALKININKAUJAS IR POPIEŽIUS. — KOMPARTIJOJE IR TOLIAU PIRMUOJU SMUKU GRIEŽIA STALINO LAIKAIS PAMOKYTI APARAČIKAI.

VYTAUTAS MESKAUSKAS

"Jie man meta patį sunkiausią ir pavojingiausią kaltinimą, jie kaltina mane liaudžiai tarnavusį 20 metų" -- taip skundėsi Lenkijos kardinolas Stefan Wyszyński praėjusią sekmadienį Varšuvos Šv. Karolio bažnyčioje. "Jūs tačiau mane gerai pažįstate. Patikėkite man, kad aš nepadariau nei mažiausios žalos mano tėvynei." Tokį kardinolo skundą ir teisinimą iššaukė Lenkijos spaudos puolimai, ir kadangi pas komunistus laikraštiniškai paprastai nėra šio, kas jiems ateina į galvą, bet tai, kas jiems iš viršaus įsakyta, spaudos kompaniją palydėjo ir uždraudimas kardinolui vykti į Romą.

Kad supratus, apie ką čia sukasi reikalas, reikia atsiminti, jog šiais metais sukanka 1,000 metų nuo katalikybės įvedimo Lenkijoje. Tą sukaktį buvo ruošiamasi labai iškilmingai paminėti. Nesunku suvokti, kad sukaktis bus mielai paminėta visų -- tikinčiųjų ir netikinčiųjų -- lenkų kaip simbolinis priklausymas Vakarų kultūrai. Tikintieji turėtų pasitenkinimo ir sustiprinimo matydami, kad Katalikų Bažnyčia pergyveno ir komunistinio režimo siautėjimą. Faktas, kad į sukakties minėjimą buvo laukiama paties popiežiaus, tai tik dar daugiau pabrėžtų.

Tačiau tokia demonstracija, atrodo, labai mažai patiktų Lenkijos komunistams, o dar mažiau jų Maskvos ponams. Už tat prieš tai pradėta kampanija, Lenkijos klerui, aišku, buvo priekštas nepatriotiškumas ir noras tarnauti imperialistų interesams. Draudimas išvykti į Romą, kur jis po Stalino mirties viešėjo jau II kartą, kardinolui primui Wyszyńskiui turėtų privesti ir prie popiežiaus kelionės į Lenkiją atšaukimo.

Tas epizodas, jei jis taip baigsis, kaip dabar atrodo, turėtų kiek atšaldyti tuos, kurie mano, kad sovietai greitai keičiasi geruoju pusėn, ir kad jie yra jau visai civilizuoti žmonės Vakarų prasme. Reikalas čia sukasi ne tik apie Lenkiją, kurios 'nepriklausomybė' nuo sovietų svarbiausiose reikaluose tėra tik formali, bet ir apie visus Maskvos satelitus ir patį Kremlį. Sakysime, Amerikoje labai mėgstama galvoti, kad karas Vietname kaž kodėl prieštarauja sovietų interesams. Girdi, ir jie bijo Raudonosios Kinijos išsiplėtimo ir sustiprėjimo. Ta proga tačiau vertėtų atsiminti, kad so-

vietai dar daugiau bijo JAV sustiprėjimo ir prestižo pakilimo. R. Kinija dar nėra jiems taip pavojinga, kad jie turėtų ieškoti prieš ją sąjungos su Amerika. Pagaliau, niekas neturėtų užmiršti, kad Stalinas sudarė paktą su Hitleriu, tuo jį įgalindamas pulkti Lenkiją ir Vakarų Europą. Ir ką gi, kai Hitleris vėliau užpuolė savo sėbrą Staliną, Vakarai jam tuojau atėjo į pagalbą ir patenkino beveik visus jo teritorialinius reikalavimus! Man atrodo, kad sovietams karas Vietname kol kas apsimokėjo, ir štai dėl ko. Visų pirma, JAV pasiuntus daugiau kariuomenės į tą nelaimingą kraštą pasirodė, kad R. Kinija šiuo tarpu dar tebėra popierinis tigras, kuris gali svaidytis žodžiais, bet ne ginklais. Karą toliau vesti šiaurinio Vietnamo režimas gali tik su Maskvos parama. Tokią situaciją išnaudodamas Kremlius į Hanoi ir pasiuntė savo kylančią žvaigždę, saugumietį ir aparąčiką Aleksandrą Šelepina. Kad prieš tai Šelepinas atsisakė bet kokių valdinių postų, rodo tik Kremliaus atsargumą. Šelepinas neatstovauja Sovietų Sąjungos vyriausybės, bet tik komunistų partijai! Atseit, už jo veiksmus ir kalbas Kremlius neneša jokios atsakomybės.

Ir Šelepinas, vietoje to, kad įkalbintų Hanoi taikos deryboms, kurių taip nori popiežius ir Amerikos liberalai, ragina šiaurinius vietnamiečius toliau tvirtai laikytis. Amerikos 'taikos ofenzyvą' jis pavadino apgaule ir kaip tik čia galima lengvai įžūrėti ryšį tarp Šelepino viešnagės Vietname ir draudimo kardinolui Wyszyńskiui vykti į Romą.

Jei amerikiečių 'taikos ofenzyva' yra tik apgaulė, tai popiežius, kuris taip sielojasi dėl taikos Vietname, dirba amerikiečių naudai ir, sovietiniu žargonu tariant, yra imperializmo agentas. Kam jį tada įsileisti į Lenkiją?

Ta proga įdomu pasvarstyti, kiek iš viso sovietai pasikeitė nuo Stalino laikų. Aišku, kad gyvenimas nestovį vietoje ir jų priemonės pasidarė rafinuotesnės, tačiau faktas, kad ir viršūnės išplaukia tokie žmonės, kaip Šelepinas, kuris savo karjerą padarė kaip saugumietis, rodo, kas iš tikro sovietijai valdo. Tuo klausimu įdomi studija pasirodė vokiečių Ost Europa žurnale. Jos autorius Borisas Levitskis išanalizavo 188 Sovietų Są-

jungos kompartijos ir 14 jos 'respublikų' prezidiumų narių ir 136 partijos rajonų pirmųjų sekretorių asmenybes. Levitskis priėjo išvados, kad nors sovietijoje yra nemažai naujos inteligentijos, ji praktiškai visai neatstovaujama partijos viršūnėse, kur daromi visi sprendimai. Nors daugelis prezidiumų narių yra jau paskirti po Stalino mirties, tačiau dauguma jų buvo 'treniruojami' Stalino laikais ir dar tada pradėjo daryti savo asmenišką karjerą. Jų dauguma yra 45 - 65 metų amžiaus. Iš 136 rajoninių partijos sekretorių, 3/4 dar buvo paskirti Stalino laikais!

Atrodo, kad šviesesni sovietų prieauglio atstovai visai ir nesiveržia į partines vietas, bet į mažiau politinio pobūdžio postus. Tiesa, ir tokiom vietom reikalinga priklausomybė partijai, tačiau jos vadai yra parenkami iš aukščiau, o ne renkami iš masės. Tokiu būdu susiduriame su paradoksu, kad partijos vadai yra mažesnio intelekto negu narių masė. Ir taip kaip Goethes ir Kanto Vokietija turėjo pakęsti grandinį Hitlerį, dabartinė sovietų inteligentija turi pakęsti Brežnevą, Šelepina ir kitus panašaus plauko 'politikus'. Jienustato ir užsienio politiką.

Kas nauja Pasaulyje

* INDIJOS PREMJEŠAS SHASTRI mirė širdies priepuoliu iš tikrų ir tik kelioms valandoms praėjus po pasirašymo sutarties su Pakistanu Kašmiro klausimu. Buvo iškilmingai palaidotas sostinėje, lydinč milijonai tautiečių ir rinkinių delegacijų iš viso pasaulio valstybių.

JAV delegaciją sudarė viceprezidentas H. Humphrey, valst. sekretorius Dean Rusk, ambas. Ch. Bowles ir eilė kitų.

* NEPAPRASTOS LIŪTYS IR POTVYNIAI RIO DE JANEIRO pareikalavo 150 žmonių gyvybių. Daugiausia nukentėjo pakalnėse esą priemiesčiai, liūtimis nušlavus nuo žemės paviršiaus ištisus kvartalus.

* Š. VIETNAMO SOSTINĖS laikysena ir vengimas atsakyti į JAV 'taikos ofenzyvą' darosi suprantamesnis iš Vietkongo diplomatinį sluoksnį pareiškimų. Vietnamo partizanų vadovybė reikalauja jų pripažinimo kaip politinės jėgos Vietname ir derybų su jais. Kai Hanoi laikosi Pekino 'kietosios linijos', reikalaujant JAV kariuomenės atitraukimo iš Vietnamo prieš pradėdant bent kokias kalbas apie derybas, Vietkongo vadovybė sakosi galėsianti padaryti "nuo-

Omahos lietuvių choras koncerto metu Tarptautinėje salėje Denveryje. Pirmoj eilėj iš kairės: G. Reškevičienė, I. Kazakevičienė, D. Sulskienė, M. Smailytė, L. Rukaitė, L. Antanėlienė, V. Mišniūnaitė, K. Jonykaitė, J. Vasiliauskaitė, G. Retikienė. Antroj eilėj: V. Prišmantienė, I. Lileikienė, E. Pocevičienė, Z. Lašaitytė, V. Sičionienė, L. Povilaitytė, J. Šermukšnytė, H. Naikelytė, B. Starkevičienė, M. Mockienė, Z. Vingelytė, I. Drukeinytė. Trečioj eilėj: J. Šarka, A. Pocevičius, choro pirmininkas - Algimantas Antanėlis, A. Retikis, V. Gaidelis, J. Starkevičius, B. Sulskis, S. Radžinas. Ketvirtoj eilėj: P. Kazakevičius, J. Lileikis, R. Guzulaitis, J. Naikelis, J. Agurkis, J. Sičionas, V. Sederavičius ir A. Pocevičius. Diriguoja muz. Br. Jonušas. Prie pianino: O. Damaitė.

A. Vaitaičio nuotrauka

OMAHOS LIETUVIAI PRADĖJO N. METUS...

Ir kas gi užėjo tiems Omahos lietuviams, kad jie nori pašalinti McNamarą? Jei apie tai parašytų Naujienos, tai tam niekas lietuviškame pasauly ir netikėtų, bet kai tą žinią patiekia didžiausias Nebraskos valstybės laikraštis "Omaha World-Herald" savo sausio 2 d. (sekmadieninėje) laidoje -- reikia tikėti.

Reikalas tame, kad dėka sekretoriaus McNamaros Nebraska neteko keletos didesnių ir mažesnių karinių bazių. O ir Vietnamo reikalai, Mindaugo Kantanavičiaus atmintimi, nebuvo visad labai išmintingai tvarkomi. Tad Mindaugas Kantanavičius, to nebeiškęsdamas, kreipėsi į minėto laikraščio skaitytojus, išvadinęs McNamarą "kėdiniu generolu", reikalavo jo pašalinimo iš Gynybos sekretoriaus posto. M. Kantanavičiaus nuomone, postą turėtų užimti koks nors atsargos generolas su daug platesniu akiračiu kariškuose dalykuose. Ar paklausys to kreipimosi McNamara -- sužinosime vėliau!

"Omaha World-Herald" laikraštyje, be M. Kantanavičiaus, savo nuomones išreiškia ir kiti slapyvardėmis ir pavardėmis pasirašę lietuviai. Pereitais metais Omahą, o taip pat ir kelias dešimtis jos lietuvių skaudžiai palietė vienos bendrovės nesėkmingos operacijos, sukėlusios didelį ir plačiai nuskambėjusį gindą tarp bendrovės ir

unijos. Omahos laikraščiai tuo momentu paskelbė eilę melagingų straipsnių, skelbiančių, kad unija baigia užvaldyti ir supaikinti bendrovę. Į tuos nepamatuotus melus ryžosi atsakyti Draugo korespondentas Juozas Navakas "Omaha World-Herald" laikraštyje. Jo atsakymas į netiesą buvo pa-

remtas taikliais faktais ir labai lanksčia plunksna, kad vėliau už tokį išsamų ir visapusišką skaudaus reikalo nagrinėjimą Omahos miesto atitinkamo biuro vardu jis buvo apdovanotas atsižymėjimo lapu.

Tuo tarpu minėtos bendrovės darbininkų eilėse (Nukelta į 2 psl.)

IR VĖL -- JURGIS GLIAUDA!

Draugo romano konkurso laimėtoju vėl iškilo rašytojas Jurgis Gliuda. Iš 7 prisijusių konkursui romanų, jury komisija rado pirmąjį jo romaną "Delfino ženkle".

15 metų laikotarpyje Draugo romanų konkursuose tai ketvirtas to rašytojo laimėjimas.

Jurgis Gliuda be to yra ir vieno Dirvos novelės konkurso laimėtoju.

Anksčiau jis yra laimėjęs Draugo premijas už šiuos romanus: Namai ant smėlio (išversta į anglų kalbą), Ora pro Nobis ir Šikšnosparnių sostas.

Laureatui premiją bus įteikta vasario 27 d. Jaunimo Centre Chicagoje.

- Su juo girtuokliauji, o iš manęs nori gauti maisto?!...

KARAS IŠ ANAPUS (5)

Molotovo vizitas Berlyne

1940 m. lapkričio 7 d. sovietams švenčiant revoliucijos sukaktį, Kremliaus vyriausybė norėjo pademonstruoti visą savo karišką galybę, atstatymui visuomenėje pasitikėjimo ir kartu norėta nustebinti Vokietiją. Tiek atskirų vyriausybės narių pareiškimuose, tiek armijai įsakyme, buvo kartojama, kad raudonoji armija pasiruošusi sutrinti įdulkę tą, kuris kesinsis paržengti Sovietų Rusijos sienas. Į parą Raudonoje aikštėje buvo sutraukti patys įspūdingiausieji kariuomenės daliniai. Buvo skelbiama, kad nuo Vokietijos iki Japonijos sienos, įvairiuose Rusijos miestuose parade dalyvavo 5000 lėktuvų. Šiaurės įspūdingas, bet buvo vengta pasakyti, kad tai visi pasenę modeliai. Jei paprasti žiūrovai Raudonoje aikštėje tokiu paradu buvo prietrenkti, tai jį matę vokiečių kariškiai, padarė savo išvadą: žiūrėdami iš techniškosios pusės.

Tuo pačiu metu buvo vystoma ir diplomatinė veikla. Charakteringa, kad Molotovas, kuris kaip Lavalis linkėjo vokiečiams pergalei, buvo vienas iš asmenų, kuris Hitlerio akivaizdoje nebijėjo atsikirsti, kai lapkričio 12 d. susitiko Berlyne.

Šis vizitas pasidarė reikalingas nesusipratimams išblaškyti. Kaip žinome, birželio mėnesį, negavę leidimo iš vokiečių, rusai okupavo Pabaltijo kraštus, Besarabiją ir Šiaurės Bukoviną. Vokiečiai susijaudino pamatę rusus priartėjus prie rumunų naftos, kuri vokiečiams buvo labai svarbi karo vedimui. To pasekmėje vokiečiai pasiskubino uždėti savo leteną ant Rumunijos ir Bulgarijos, o po to sekė invazija į Jugoslaviją ir Graikiją. Vokiečių kariuomenės įvedimas į Rumuniją vyko paslėpto formos, rusams užėmus šiaurinę Rumunijos provinciją.

Rusai apkaltino vokiečius, kad jie sulaužė paktą trečiojo straipsnio, kuriame buvo sakoma, kad panašiu atveju abi pusės turi atsiklausti viena kitos. Vokiečiai atsakė, kad rusai jį neatšiklausė, kai okupavo Pabaltijį ir Besarabiją. Naujos komplikacijos kilo, kai Suomijoje buvo pastebėti vokiečių kariuomenės daliniai. Ir pagaliau rugsėjo pabaigoje vokiečiai painformavo Molotovą, kad prieš JAV bus pasirašytas karinis paktas tarp Vokietijos, Italijos ir Japonijos.

Molotovas panorėjo smulkiau sužinoti apie vokiečių "veiklą" Rumunijoje ir Suomijoje. Už kelių dienų vokiečiai pranešė, kad į Rumuniją pasiuntė "karinę misiją". Į ką Molotovas užklausė: "Iš kiek kariuomenės šis misija sudaryta?"

Santykiai tarp Maskvos ir Berlyno darėsi vis labiau įtempti. Pagaliau spalio 13 d. Ribbentropas atsiuntė Stalinui ilgą laišką, kuriame kalbėjo apie greitą Anglijos galą ir kvietė Molotovą atvykti į Berlyną, kad Hitleris asmeniškai galėtų išdėstyti savo pažiūras dėl ateities santykių tarp Vokietijos ir Sovietų Rusijos. Pabaigoje pažymėjo, kad keturioms didžiulėms valstybėms (Sovietų Rusijai, Vokietijai, Italijai ir Japonijai) svarbu priimti tolimai ateitį politika, nustatant interesų zonas.

Rusams buvo įdomu žinoti, koks bus naujas vokiečių žuolis, tad kvietimą į Berlyną priėmė.

Šiandien iš rastų vokiečių archyvų žinoma, kad pirmuose pasitarimuose Ribbentropas Molotovui stengėsi išdėstyti, jog Anglija jau esanti visai prie galo ir dalinantis jos imperija, rusai be abejo norėtų praplėsti savo įtakos zoną į pietus, į Persijos įlanką. Bet Molotovas nebuvo labai suintriguotas Hitlerio pasiūlymu Rusijai išeiti į Indijos vandenyną. Molotovas statė klausimus, vertėjas Schmidt vėliau pasakojo, kaip joks svetimšalis vizitatorius niekad nedrįso Hitleriui daryti. Molotovas, sako Schmidt, norėjo gauti tiksliausius įsakymus kiek tai liet Europos ir Azijos ateitį, ir ypač dėl vokiečių manevravimo Suomijoje, Rumunijoje, Bulgarijoje ir Turkijoje, kitaip sakant, visose tose zonose, kurios labiausiai domino rusus. Hitleris, motyvuodamas orinio puolimo aliumu, atsakymą

atidėjo kitai dienai. Kai lapkričio 13 d. iš naujo susitiko, Molotovas nerodė jokio intereso dėl Anglijos imperijos pasidalinimo, bet pastebėjo, kad vokiečių - italų garantija Rumunijai tiesioginiai esanti nukreipta prieš Sovietų Rusiją. Ir kadangi vokiečiai nepasiruošę jos anuliuoti, rusai pasiryžę panašią garantiją siūlyti Bulgarijai. Hitleriui toks pasiūlymas nepatiko. Bulgarija, pasakė Hitleris, tokios garantijos neprašo, o dėl Rumunijos, jis turįs pasitarti su Mussolini.

Pasitarimas buvo pertrauktas ir vakare susitiko sovietų ambasadoje, kur tarp Molotovo ir Ribbentropo buvo pasikeista "draugiškais" tostais. Pobūvis buvo pertrauktas dėl aliaro ir svečiai nusileido į slėptuves prie vokiečių užsienių reikalų ministerijos. Ten Ribbentropas vėl pradėjo kalbėti apie projektą, kuriuo turėjo pasiskirstyti įtakos zonomis. Bet Molotovui šiuo klausimu nesidomint, o vis statant klausimus dėl Suomijos, Rumunijos, Vengrijos, Ribbentropas pastebėjo, kad Molotovas jam neatsakęs, ar Sovietų Rusija sutinkanti bendradarbiauti dėl Anglijos imperijos likvidavimo? Į

ką Molotovas atkirt: "Jei jūs taip esate tikri, kad su Anglija baigta, tai ko mes čia sėdime slėptuvėje?"

Molotovo vizitas Berlyne pasibaigė be rezultatų. Porai savaitių praėjus, Stalinas, priešingai Molotovui, parodė susidomėjimą keturių paktų, gal norėdamas nurašinti Hitlerį, pasitildamas, kad vokiečiai nustotų rūpintis Suomija, Rusija pasirašys su Bulgarija savitarpio pagalbos paktą, kas jai duotų teisės turėti karines bazes prie turkų sąsiaurio ir Iranas būtų pripažintas sovietų įtakos zona. Stalinas žinojo, be abejo, kad mažą vilties, jog Hitleris su tuo sutiks, bet charakteringa tai, kad jis neparodė, jog domisi Indija ar kokia kita Anglijos imperijos dalimi. Jo svarbiausias tikslas buvo, kad Hitleris pasitrauktų iš Balkanų ir Suomija pasiliktų izoliuota. Bet jis negavo iš Hitlerio jokio atsakymo. Šis jau buvo apsisprendęs dėl "Barbarosos plano" -- invazijos į Sovietų Rusiją.

Kitame numeryje: Paskutinės taikos savaitės.

Omahos lietuviai...

(Atkelta iš 1 psl.)

dirbę lietuviai didelėje daugumoje susirado kitus, karta daug sveikesnius ir lengvesnius darbus. Tačiau keletas Omahą visgi aplėdo ir pasuko Chicagon. Bežengiant per Naujųjų Metų slenkstį finansiniai Omahos lietuvių (paliestų darbo ginčo) padėtis bent šiuo momentu stabilizavosi. Pakelti skridimui sparnai vėl nuleisti. Kiek blogiau yra su amžiumi vyresniaisiais.

Beveik tuo pačiu laiku, kai bedarbiai pradėjo gauti darbus, kita grupė lietuvių, tai Omahos lietuvių choras pradėjo rengtis daug maloniam skridimui. Choras pradėjo ruošti skridimui į Naujuosius metus, arba į Naujų Metų sutikimą. Tai buvo tikras Las Vegas, — pasakė ne vienas, kurs dalyvavo tame spalvingame sutikime. Tokie atsiliepimai buvo ne be pagrindo. Choro sąstato pasirengimas ir parengimas, ir parengimas programos, buvo viena labai nupelnęta sensacija Omahos lietuvių tarpe. Kaip iš "pogrindžio" ir nežinomybės iškilo ir atėjo nauji ir dar nematyti talentai.

Visas choro sąstatas tapo šokėjais, vaidintojais, muzikais, įvairiais technika, rūbų siuvėjais, grimuotojais, choreografa ir be režisoriais. Ir štai, nepaprastai turtingai ir skolingai išpuošta šv. Antano parapijos salė (pasiskolinus gabalus iš turtingiausios ir didžiausios Omahos krautuvės) tampa lyg lėk-

tuvu, kuriuo žiūrovas iš Omahos išvežė amas paeckursuoti po Europą. Tikrieji g lėktuvo keleiviai scenoje buvo panai Burbuliai — G. Reškevičienė ir J. Agurkis. Kas Chicago buvo "Aukso žąsies" premjera, tą jausmą omahiečiams kaip spalvotame filme suteikė p. Burbulių kelionės vaizdai, kuriuos kaip tikrus ir gyvus į vieną juostą suvedė judrus šokiai, garsų efektai, lengvos ir lakios dekoracijos, margi rūbai, muzika ir gera vaidyba. Reikia pripažinti, kad Danutės ir Benedikto Sulskių įsijautimas, plati vaizduotė ir talentai padarė tai, ko kartais ir profesionalams režisieriams nepavyksta pagauti. Dekoracijos irgi B. Sulskio. B. Sulskis, daug talentų žmogus, savo sumaniais ir lengvais brūksterėjimais labai įtikinančiai ir magiškai žiūrovą pasodino į Paryžių, Veneciją, Maskvą...

Išskridimo scena prasi-dėjo Omahos arerodrome. Čia, kasininkės, keleiviai ir pranešėjai (A. Agurkytė, M. Mackienė, V. Gaidelis, V. Misiūnaitė, A. Prišmantas, V. Sičiūnienė, G. Petkevičienė ir J. Agurkis). Kelios linksmos situacijos ir Burbuliu ore į Europą. Pirmas kelionės tikslas Miunchenas, mat jie ten D.P. stovykloje gyveno. Miunchenas Burbulius pasitinka su skardžia bavariska daina ir šoku. "Bavarietės" kaip tikros: Z. Lašaitė, F. Micutaitė, O. Damaitė ir I. Kazakevičienė. Iš Miuncheno į Veneciją.

Gondoloje Burbulius į romantiką praeitį grąžina "gondolierius" A. Retikis. "Ir kas tikėjo, kad jis tokį balsą turėtų", nukužda mano kaimynė man į ausį. Vėliau tik sužinojome, kad gondolierius tik imitavo, pasiskolines Mario Lanzo balsą.

Veneciją palikę laimingieji Burbuliai skuba į Paryžių. Kavinėje kankanas iš Gaitė Parisienne G. Retikienė, J. Vasiliauskaitė, V. Prišmantienė, I. Drukteinytė, I. Lileikienė ir A. Vingelytė savo patraukliais rūbais ir ugningu šoku nusipelnė triukšmingų ovacijų.

Kaip filme vaizdai greit keičiasi ir Burbuliai jau kitose kavinėse prie Akropolis — Atėnuose. Ant jų stalo Metaxa, o jausmuose atgimusi jaunystė. Solistė B. Starkevičienė pasirodo su "Niekad sekmadienį". Dainos metu solistė iš "kavinės" leidžiasi į salę ir neša į klausytojų tarpą tikros kavinės atmosferą. Daina baigiasi ir nenutraukiamos ovacijos atsidėkoja jai.

Ponai Burbuliai į Lietuvą, kaip visi žinote, turi važiuoti per Maskvą. Čia juos linksmina Raudonosios Armijos ansamblis (V. Sederavičius, A. Prišmantas, J. Lileikis, J. Sičiūnas ir dirigentas — H. Naikelytė). Koncerto metu vienas dainininkas padaro menką klaidą ir majorę jį šuvių į pakaušį "atitaiso". Koncerto pabaigoje už dainavimą ne pagal partijos liniją šuviai sutvarko ir visą chorą... Ilgi plojimai!

Pagaliam, kelionė į Lietuvą! Lėktuvu įgula prašo leidimo leisti Vilniuje ar Kaune. Paskutiniuoju momentu iš Maskvos ateina patvarkymas — neleisti... nes ten skrenda du dideli karo nusikaltėliai — DP iš Lietuvos. Lėktuvą sumėto stipri priešlėktuvinės artillerijos ugnis ir dūmų kamuoliuose lėktuvas spėja pasiekti 75000 pėdų aukštį...

Ir vėl Omahą. Čia ir kelionės galas. Omahoje Burbulius pasitinka "afrikiėtės" J. Sumukšnytės Watusi. Tai vienas iš pačių temperamentingiausių Watusi! Ir jei kas sakytų, kad iš tų kelių scenovaidžių, kai kurie (o ypač Watusi) nebuvo verta televizijos kamerų, nors ir nebūdamas Pall Mall cigariečių rūkytojų — aš iš paskutiniųjų ginčiosiu, ir jei pralaimėsiu — suvalgysiu savo seniausią skrybę... Tokio Watusi nematė ir televizijoje!

Visais atvejais Omahos lietuviai choristai įrodė, kad jie nėra vien dainininkai, bet šiuo atveju greičiau visiškai savita ir patraukli teatro jėga, kuriai nebūtų gėdos ir kitose lietuviškose vietovėse pasirodyti. Sensacija besivaikanti čiam ir jų belaukiantiam žiūrovui tai buvo pats dėkingiausias ir turtingiausias Naujųjų Metų sutikimas Omahoje. Ne vienas

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UZRAŠAI ***

NEBUVO, sako, bendradarbiavimo su Lietuva tuoj po karo, "kol tremtiniai gyveno stovyklose". Nebuvo, esą, jo ir dar keletą metų vėliau.

Ar tai reiškia, kad dabar, maždaug nuo 1955 metų, bendradarbiavimas su Lietuva jau yra? O kaipgi, esą, — yra: susirašinėjam, siuntinius siunčiam... Tiesa, tai esąs šeimyninio pobūdžio bendradarbiavimas, bet, žtai, yra viliojimų jį išplėsti į viešesnę — kultūrinę sritį, o paskui, pamažu, įvilios ir į politinį bendradarbiavimą (vis su Lietuva).

Betgi susirašinėjimas ar siuntiniai — jei tebesilaikom tradicinės žodžių reikšmės — nėra nei bendradarbiavimas, nei su Lietuva. Tai tik kitais žodžiais (susirašinėjimu, šelpimu) vadintinas santykiavimas su, tiesa, Lietuvos teritorijoje esamais asmenimis, kurie tačiau nei atskirai nei urmu nėra Lietuva, kol jie neturi galimybės savarankiškai organizuotai reikšti bendrinę Lietuvos valią. Dėl to ir perspektyvų "bendradarbiavimą su Lietuva" išplėsti į kultūrinę ar net politinę sritį, deja, visiškai nėra, nes negalima plėsti to, ko iš viso nėra.

Bendradarbiavimas su Lietuva iš svetur dar galėjo būti kaip tik "tuoj po karo", kaip tik tuo metu "kol tremtiniai gyveno stovyklose" (kai gyveno, o ne todėl, kad gyveno), yra pagrindo teigti, kad tada jo šiek tiek net ir buvo. Nes Lietuva tuo metu dar, bent iš dalies, apčiuopiamai reiškesi, kaip savarankiškai veikti, taigi ir bendradarbiauti tebegalės subjektas. Tada — maždaug iki 1951-52 metų — tebevyko, nors ir stipriai tramdomas, bet vistiek stipriai juntamas, savarankiškai organizuotas pasipriešinimas prieš Lietuvos laisvės užgnaužimą. Tai buvo apčiuopiamas Lietuvos bendrinės valios organizuotas reiškinys. Tai buvo veiksmas — Lietuvos vardu (tiksliai, ar gal dažno ir netiksliai) atliekamas darbas Lietuvos laisvei ginti. Svetur — stovyklose ar ne stovyklose — tada buvusiams lietuviams buvo su kuo tuo tikslu bendradarbiauti.

Lietuvių visuomenė svetur irgi, ką pajėgdama bei išmanydama, dirbo tam pačiam tikslui, bet tai nebuvo bendradarbiavimas su Lietuva veikiančiais: dėl beveik absoliutinės susirašinio stokos, negalėjo būti bendradarbiavime būtino elemento — susitarimo. O be susirašinio ir susitarimo, net ir visiškai tas pats, bet paskirai, izoliuotai vykdomas darbas nėra bendradarbiavimas.

Tačiau buvo bent paskirų asmenų ar mažų sambūrių, kurie anuo metu su Lietuva veikiančiais vargais negalais, bent tarpiais, susirašinėdavo ir ne sutardavo, kas, ką bei kaip stengsis daryti. Pavyko ar nepavyko kam ir kiek tų sutarimų įvykdyti, vistiek tiems bandymams pagrįstai tinka svetur atsidūrusių lietuvių bendradarbiavimo su Lietuva vardas.

Todėl teisingesnė būtų pastaba, sakanti, kad bendradarbiavimo su Lietuva šiek tiek būta kaip tik tuoj po karo. Vėliau jis turėjo visiškai nutrūkti, nes apčiuopiamasis Lietuvos bendrinės valios reiškinys tapo sutramdytas. Jį tapo priversta slypti per daug giliai, kad Lietuva — kaip Lietuva — galėtų būti savarankiško darbo ar bendradarbiavimo subjektas. Net visiškai slapta bendradarbiavimas Lietuvai tuo tarpu neįmanomas.

O svarstom viešą bendradarbiavimą. Dėmesio! Piršliai kartais prasitaria, kad jiems Lietuva esanti "tarybinė Lietuva". Ar mes irgi jau suplakam tų žodžių reikšmes?

kratė D. ir B. Sulskių rankas ir pageidavo: Daugiau tokių vakarų! Bent pakartokite!

Muziką, garsų efektus ir sinchronizavimo darbus su savo mašinų pagalba atliko A. Pocevičius. Dainas ruošė V. Sičiūnienė. Šviesas tvarkė ir daug kitų juodų darbų atliko choro pirminkas Algimantas Antanėlis. Pranešėjai: Bavarijoje — A. Retikis vokiškai, Venecijoje — S. Martinkus itališkai, Paryžiuje J. Damaitė prancūziškai ir Omahoje G. Retikienė angliškai. Virš Lietuvos komandas davė ir su lėktuvu kalbėjo V. Gaidelis ir V. Arlauskas. Visi kiti darbai — kiekvieno choro dalyvio. Vieni nintelis žmogus, kuris šį kartą nieko nedarė, o tik žiūrėjo ir šypošos (kartais ir stiprokai plojo) buvo

choro vadovas muz. Br. Jonušas. Choras davė jam atostogas!

Jau įžengus į 1966 metų pirmą valandą chorą gražiu mostu parėmė du jauni Omahos lietuvių prekybininkai ir vienas šiaip jau labai sužavėtas geradarys. Už visa choro atliktą darbą ir paliktas nuotaikas Omahos lietuviai chorui ir visiems kurie juo siejojosi — Ilgiausių Metų ir Bravissimmo! (vš)

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

A. SMETONOS
MONOGRAFIJA,

parašyta A. Merklio,

sukėlė didelį tuo leidiniu susidomėjimą. Veikalas plačiai pasklido lietuvių visuomenėje, spaudoje komentuojamas, nagrinėjamas jo gerosios pusės ir iškeliama trukumai.

Liko nedidelis to veikalo kiekis dar neišplatinas.

Kol dar ne vėlu, užsisakykite tą didelio formato, 786 psl., kietais viršeliais leidinį, siunčiant čekį ar pašto perlaidą:

K. POCIUS
3908 Fir Street
East Chicago, Indiana 46313
arba
DIRVA
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

KAINA — 12,50 DOL.

Kairėje "can-can" šokusios: G. Retikienė, J. Vasiliauskaitė, I. Lileikienė ir A. Vingelytė. Dešinėje: "asamblėčiai" J. Lileikis, H. Naikelytė, J. Sičiūnas ir V. Sideravičius Omahos lietuvių N. Metų parengime.

I. Lileikienės nuotrauka

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 19156907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July
and August by American Lithuanian Press Radio, Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus
liepos ir rugpjūčio mėnesiais.Redaguoja:
Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.EMIGRANTINĖS LIGOS
SIMPTOMAI

Su žmonėmis vesk kalbą to-
kia,
Kokios jų būdas kantriai
laukia.
Daryk jų veido išraišką ma-
lonia,
Kad tavo žodžiai pykčio ne-
primintų.
(Persų poetas Saadi)

Po daugelio asmeniškai patirtų
įspūdžių, o taip pat daugeliui
turint apytikrį vaizdą iš spaudos
apie Manifestaciją New York'e,
ne vienam kyla klausimas -- o
kaip ir kas bus toliau -- kaip pa-
vyks Jaunimo Kongresas, kuo
pasižymės Jaunimo Metai.

Į tuos klausimus atsakymo ilgai
laukti nereikia. Galvas jau iškėlė
ir burnas atvėrė tie, kurie už-
simarinavę silkių statinėje, nei
pro mažiausią plyšį nemato die-
nos šviesos -- viskas gi liko
taip, kaip iš Lietuvos išvykstant
buvo užmarinuota...

Optimistas ir didelis entuzias-
tas tas Antanas Mažeika. Savo
pranešime apie Manifestaciją jis
tvirtina, kad lietuviai labiau su-
sijungę, kaip tautinė mažuma; yra
atgimimo dvasia lietuviškoje
veikloje ir organizacijose; lietu-
vių visuomenėje yra atsakomybės
ir svarbos nuotaika: lietuviai jau-
čiasi galį pasiaukoti ir dalyvauti
kovoje; spauda, radijas ir tele-
vizija atkreipė didesnę dėmesį
į lietuvių; kitos tautybės ir eg-
zilių grupės žiūri į lietuvių, kaip
į vadovus ir t. t.

Tai vis Antano Mažeikos ir,
greičiausia, viso jo bendradar-
bių štabo nuotaikų vaisius.

Iš dalies -- tiesa. Visuomenė
ką galėjo padaryti ir parodyti
-- parodė ir padarė. Bet jeigu
viskas taip ir toliau eity ir sek-
tųsi, nustotume greit politinių
emigrantų tikslu, privilegijų ir
statuto. Turime kur nors suklup-
ti, turime rasti kelmą, ant kurio
vežimą užvažiuos -- apversti.
Tas jaunimo pradėtas vežti ve-
žimas ir bandoma nuversti.

Pasisekusios Manifestacijos
vadovus kaltinti lyg ir nebepto-
gu. Tat reikia griebtis už tų,
kurie dar savo darbą tik pradė-
jo. Iš silks statinės žiūrint, aiš-
kiaji žiūrėta, kur jų klaidos pa-
darytos, kur jų nusižengta, ku-
riuos iš jų jau laikas dabar iš-
mesti iš bendrojo darbo.

Tiek Manifestacijoje, tiek visi
kiti bendri išievojios darbai turi
tą ryšį, kad jie daromi vieno tiks-
lo siekiant -- išlaikyti gyvą tau-
tinę lietuvių dvasią ir politinės
kovos energiją, kurią iššaukė Sov.
Sąjungos okupacija, pavergiant
laisvę išsikovojoją lietuvių tau-
tą ir jos atkurtą nepriklausomą
valstybę. To tikslo siekiant var-
tojamos įvairiausios priemonės,
ką rodo ir įvairiausias ir į viso-
kias organizacijas išsišakojęs
mūsų visuomeninis gyvenimas.

Tas visuomeninis gyvenimas
nėra įstatymais tvarkomas, nei
vadovai pagal atranką kieno nors
iš anksto skiriami. Visi yra žmo-
nės, su visomis žmoniškosiomis
klaidomis, būdais, gyvenimo
reiškiniais interpretacijomis. Sun-
ku būtų būtų šiandien emigranti-
nėje visuomenėje reikalauji, kad
visi vadovaujantieji turėtų visas
tas kvalifikacijas, kurių reika-
lauja veiklos, savo tikslo ži-
nančios visuomenės visuma.
Priekini kartais atsistoja gerų
norų, bet silpnų visuomeniniam
darbui reikalingų kvalifikacijų
žmonės. Ateina vadovauti ir ni-
hilistai ir optimistai, karjeris-

tai ir juokdariai. Ateina ir tie,
kurie galvoja, kad visuomenės
pagrindas yra sveikas, ir juo
remiantis galima didelius dar-
bus nuveikti. Ateina, pagaliau,
jaunoji karta, kuri mano, kad
gyvenimas, galvojimo būdai, ap-
linkybės keičiasi ne vien tik šimt-
mečiais, bet ir dešimtmečiais.
Konfliktams medžiagos rasime
kiekvieno žmogaus gyvenimo ap-
linkoje, jeigu tik konfliktų ir ieš-
kosime. Tas darbas nėra sunkus.
Tame darbe dažnai ne tik kai-
myno, bet ir sava atmintim ne-
besivadovaujama. Emigrantinė
fantazija, svajonių remiama ir
praeties neišgyvendintų vilčių
kurstoma, išsipučia ne mažų ba-
lionu. Bet tie balionai tuščia-
viduriai. Emigrantinės fantazi-
jos dažnai pasirodo be reikiam-
mo nugarkaulio.

Ir taip po truputį gal ir iš-
ryškės Antano Mažeikos ir jo
bendradarbių optimistinių nuo-
taikų poliai, kuriuose emigran-
tinis virasas dar nėra įsigalė-
jęs -- tai visuomenės daugumos
sveika kantrybė ir norėjimas
įkainuoti dirbamojo darbo reikš-
mę bei sugebėjimas įvertinti dar-
bo rezultatą jį atlikus, o ne pa-
sirodant savo "išmintim" ir prie-
tarais dar jo nei nepradėjus.

Ne lengvas teisėjo darbas, nors
jis ir remiasi rašytais įstaty-
mais. Sunkiau teisti visuomeni-
nio gyvenimo kryptelėjimus, kai
reikia remtis ne tik nerašytais
įstatymais, bet savojo darbo bei
patirties medžiaga ir sąžine. Ši-
ta užmirštant, mūsų visuomeni-
nio darbo teisėjai, nieko nelai-
mėdami, atveria duris emigran-
tinės ligos baciloms, kurios yra
apnaikinę ir susargdinę ne vieną
bendruomenę.

"ISKRITO" SAKINYS...

Mano straipsnyje -- Jaunimo
metai. kongresas ir sportas, kažkokiu būdu "iš-
krito" (greičiausiai redak-
cijai) keli sakiniai, kuriuo-
se siūliau Jaunimo kongre-
se Chicagoje, vietoje krep-
šinio, tinklinio ir stalo te-
niso varžybų į sportinę
programos dalį įtraukti
lengvąją atletiką, futbolą,
lauko tenisą, plaukimą ir
golfą, taigi -- vasaros me-
to sportines šakas. Tokiu
būdu, paskutini straipsnio
dalis, kurioje rašiau: "Chi-
cago -- milijoninis miestas.
Šių sporto šakų varžybos
negali būti išmėtytos ke-
turiose dalyse" -- bus žy-
miai aiškesnė.

K. Baronas, Hamilton

KRYŽIUS MUGĖS AIKŠTĖJE

Prieš porą metų New Yorko
mugės aikštėje buvo pastatytas
lietuviškas kryžius, su aikš-
tės paruošimu kainavęs virš
20 tūkstančių dolerių. Tada dau-
gelis lietuvių stebėjosi ir kal-
bėjo: "argi čia tinkama vieta
mūsų tikybiniam, šventu skai-
tomam, katalikų kryžiui? Ir dar
triukšmingos pasaulinės mugės

Bronys Raila, įsijungęs į B. K.
Naujoko pradėtas diskusijas apie
"kibiceriavimą" 1964 m. birželio
11 d. savo akimirkoje prisiminė:
"... po Stalingrado pralaimėji-
mo vienas eilinis ir nepoliti-
kuojantis šiaulietis man sakė:
-- Stalinas bus greitai netik Lie-
tuvoje, bet ir Vokietijoje. Maty-
si, jis apmaus Churchillį ir
Rooseveltą... Nuolat prisiklausęs
per radiją anglų ir amerikiečių
kilnos propagandos vokiečių ir
prancūzų kalbomis, aš kitaip bu-
vau paveiktas ir atsakiau: --
Stalinas ligi Berlyno turbūt nu-
eis, bet kad apmąstų Churchill-
lį ir Rooseveltą, tai jau nel...
Stalinas nuėjo ir apmėvė..."

Prisiminiau tą epizodą paskai-
tęs Zigmą Dautartą straipsnį:
"Prancūzų tauta stovi de Gaulle
pusėje", (Žitūrė 1966 m. sausio
5 d. Dirvos 2 psl.) kuriame po-
ra kartų minima ir mano pavar-
dė. Ką gi, jei p. Dautartas teig-
tu, kad jis, sakykim, savo šir-
dies gilumoje yra įsitikinęs, kad
de Gaulle yra teisus, nieko nega-
lima būtų prikišti. Galimas daik-
tas, kad kada nors pasirodys,
jog jis jautęs teisingai. Deja,
jis savo pažiūrą bando pagrįsti
tokiais iš piršto išlaužtais tei-
gimais, kurie turėtų tikrai nu-
stebinti normalų laikraščio skaity-
toją, net ir ne "kibicerį".

Pasirodo, kad de Gaulle, anot
Z. Dautarto, paskutinius rinki-
mus laimėjo net du kartus. Per
pirimą balsavimą surinkdamas
44% balsų, o per antrą -- kada
prancūzai turėjo pasirinkimą tik
tarp kairiųjų, komunistų remia-
mo, kandidato ir senelio genero-
lo, gaudamas 55%. Man atrodo,
kad jei prancūzų tauta tikrai netu-
rėtų jokių dvejonų dėl de Gaulle
pasirinkto kelio teisingumo, ji
per patį pirmą balsavimą jam bū-
tų atidavusi bent 50,001% bal-
sų. Bet taip neatsitiko.

P. Zigmą Dautartą klaidina
savo skaitytojus teigdamas, kad
Europos ūkinės bendruomenės
"vežimas" įklimpo dėl to, kad
kiti nariai -- ne Prancūzija --
nesilaikė susitarimo ir nenorį
įnešti savo įnašus. Tiesa yra to-
kia, kad de Gaulle nenorį pripa-
žinti jokių teisių Bruselyje vei-
kiančiom institucijoms bendrom
įstaigom, kurios turėtų pagal su-
sitarimą tuos įnašus padalinti.
De Gaulle bijo, kad tos įstaigos,
kaip ir Vakarų Europos seimas,
galėtų sudaryti Vakarų Europos
politinės vienybės branduolį, tuo
tarpu jis pats siekia ne vieny-
bės, bet hegemonijos Europoje.
Neteisingas ir jo teigimas: "Su
V. Vokietija santykiai bus šalti,
kol į Erhardo vietą ateis K. Ade-
nauerio masto politikas".

Jei net 90 metų K. Adenaueris

aiškštės pakrašty? Vietoje pa-
garbos, jis galės susilaukti iš
netikintųjų ir niekšų pasityčioji-
mų ir išniekinimo."

Pasirodo, tie žmonės tikrai
atspėjo. Pastatytas mugės krū-
muose kryžius kentėjo nuo van-
dalų. Dingo iš kryžiaus aikštelės
net keturios lietuviškos vė-
liavos, buvo pavogti keli prožek-
toriai, apdaužyta tvorėlė, išrauo-
tos gėlės.

Kai mugei užsidarius nutarta
tą kryžių palikti stovėti miesto
parke, mūsų katalikiškas senimas
ir vėl kalba: "Dieve mano, o kas
gi čia darosi? Tai pasityčiojimas
iš mūsų katalikų kryžiaus. Pa-
likti mūsų tautiško meno kryžių
miesto parke, ir dar tokio mies-
to, kur gyvena masės netikintųjų,
komunistų ir vandalų! Kurgi mū-
sų dvasininkai? Kur jų šventa
nuotaika? Ko jie laukia? Kodėl
toks brangus kryžius negali bū-
ti pervežtas į kokią lietuvių cent-
rą ir pastatytas kokios lietuvių
bažnyčios šventoriuje, arba prie
kurio vienuolyno garbingoje vie-
toje, kaip Putname prie senelių
kapų, ar panašiai, kur skaitlin-
gai lankosi lietuviai. Kas gal-
vojama? Po vienos klaidos ren-
glamasi daryti antrą klaidą. Pa-
liekant atnaujintą kryžių miesto
parke tam, kad vandalai turėtų
pramogų jį vėl naikinti, o lietu-
viai su skaudančia širdimi vėl
rinkytų pinigų kryžiaus pataisy-
mui ir jo apsaugai. Kas šventa,
turi būti šventa ir gerbiama."

Tas kalbas girdint, belieka tik
pritarti.

I. Krimantas
Hudson, N.Y.

Dar apie de Gaulle...

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

vėl pradėtų vadovauti Vokietijos
politikai, ir jis pats, pastatytas
prieš pasirinkimą tarp Prancū-
zijos ir Amerikos, apsispręstų už
paskutinįją. De Gaulle, kuris
savo laikų Vokietijoje turėjo labai
didelių simpatijų, dabar ten ne-
beturi neapmokamų pasekėjų.
Ten vyrauja pažiūra, kad Euro-
pą nuo eventualaus sovietų pa-
sistumėjimo saugo JAV, bet ne
juokinga de Gaulle "Force de
frappe".

Spiriami pasirinkti tarp Pary-
žiaus ir Washingtono, vokiečiai
pagrindinai apsvaistė visas ga-
limybes. Tuo reikalu vokiečių
laikraštiniškai išliejo nemažai
rašalo. Savo didžiam nusivylimui
buvę de Gaulle šalininkai turėjo
iš jo paties patirti, kad jis visai
nesirengia savo atominėm bom-
bom ginti Berlyno ar Vakarų Vo-
kietijos. Jis, kaip ir JAV prezi-
dentas, rezervuoja savo atomi-
nes bombas savo asmeniškai nuo-
žiūrai. Bet JAV Europoje turi
5,000 atominų užtaisų, o de
Gaulle, p. Dautarto žiniomis, 40.

Jei sovietai kada nors ryžtų-
si Prancūzijos puolimui, jie grei-
čiausiai staiga, be jokių įspėj-
imų, paleistų savo vidutinio nuo-
tolio raketas suatominiiais užtai-
sais, kurių jie turi tarp 800 ir
1,000, į prancūzų keletą aerodro-
mų, kur stovi tie keli Mirage
IV lėktuvai su prancūzų atomi-
nėm bombom. Su tokia galimy-
be skaitydami, amerikiečiai ta-
m tikrą skaičių savo atominų
bombonešių laiko visą laiką ore.
Tai daryti tačiau Prancūzijai
nėra įmanoma -- per greit tie
lėktuvai nusidėvėtų.

Dėl tos pačios priežasties, t.
y., eventualus netikėto sovietų
puolimo, ir buvo kilusi bendro
NATO atominio laivyno idėja. Nu-
matyti 25 laivai, su 8 Polaris
raketom kiekvienas, visą laiką
plaukiojant tokiu būdu sovietam
būtų labai sunku nustatyti jų bu-
vimo vietą ir vienu smūgiu juos
išvesti iš rikiuotės. Dar sunkiau
yra susekti atominę enrgiją va-
romus povandeninius laivus, ku-
rie labai ilgą laiką gali plaukti
nepapildyti kuru ir praktiškai
beveik nesusekami.

Skaitantis su staiga netikė-
to užpuolimo galimybė buvo
"integrta" ir NATO karinė są-
junga. Kažin ar būtų laiko pra-
dėta tartis, kas ką turi daryti
tik tada, kada sovietai paleis
savo raketas. O kaip tik taip pa-
keisti NATO sąjungą ir siūlo
de Gaulle. Jo nuomone, toji są-
junga turėtų būti panaši į prieš
karą būvusias sąjungas, kada
kiekvienas kraštas tvarkė savo
karines pajėgas kaip norėjo ir
tik pažadėdavo kitam kraštui pa-
dėti karo atveju. Savaime aišku,
kad tokia sąjunga mažai baidytų
agresorių. Bet de Gaulle šiuo
metu sovietų puolimo ir nelaiko
aktuali. Jis nori išlaikyti savo
karinę ir politinę nepriklausomy-
bę, kad galėtų "laviruoti" tarp
sovietų, amerikiečių ir atskirų
Europos valstybių. Bet jei taip,
kam jam reikalinga Force de
Frappe, kurios Mirage IV tipo

lėktuvai, anot Z. Dautarto "sun-
kieji bombonešiai", ištikro tėra
dvejų motorų po 15,000 a. j. lėk-
tuvai, kurie net negali pasiekti
sovietų tolimesnių taikinių, ne-
pasipildę ore kuru?

Konflikto atveju Prancūzija te-
turės tiek pat galimybių "lavi-
ruoti" kiek ir Lietuva, kilus
antrajam pasauliniam karui. Buvo
galimybių prisidėti prie vienos
ar kitos pusės, bet ne likti neu-
traliai, Ir tas tiko netik Lietuvai,
bet ir visom Vidurio ir Rytų
Europos valstybėm. Visos jų šau-
nios kariuomenės pasirodė esan-
čios be didesnės praktiškos ver-
tės. Padėtis rasit būtų kitokia,
jei tos valstybės būtų tampriau
susivienijusios.

Siekdamas utopiškos galimy-
bės, de Gaulle sulaukė Vakarų

Lituanistinis švietimas ir jaunuomenė

Pagrindinės mintys -- idėjos,
kurios turėtų būti iškeltos ir iš-
ryškintos Pasaulio Jaunimo Me-
tų proga.

1. Lituanistinis švietimas ir
auklėjimas nulemia lietuvių jau-
nuolio tautinį susipratimą ir ap-
sisprendimą, padeda pagrindus jo
lietuviškai galvosenai, kalbai ir
nusiteikimui.

2. Lituanistinis švietimas ir
auklėjimas yra būtina sąlyga iš-
laikyti priaugančiųjų kartų lietu-
nėms.

3. Lituanistinių dalykų studi-
jos neturi pasibaigti gavus litua-
nistinės mokyklos baigimo pažy-
mėjimą, bet turi būti tęsiamos
visą tremtinio gyvenimą.

4. Geras lietuvių kalbos mo-
kėjimas žodžiu ir raštu, taip pat
savosios tautos istorijos pažini-
mas yra kiekvieno lietuvių gar-
bės reikalas.

5. Žmogus, kuris moka dvi
kalbas, yra vertas dviejų viena-
kalbių žmonių. Dvikalbis vaikas
ar jaunuolis savo intelektualiniu
lygiu yra pranašesnis už vieną-
kalbį.

Europos tikinį ir politinį jungi-
masi į vieną vienetą. Juk jo geri
santykiai su Sovietų Sąjunga re-
miasi bendru interesu neprileis-
ti prie Vokietijos atominio
apginklavimo ir jos padalinimo
išlaikymo. Kaip tokiu atveju gali
būti tikrai nuoširdūs prancūzų-
vokiečių santykiai?

Ką iš to laimėjo Prancūzija?
Kol kas nieko. Ilgainiui ji tik
pralaimės. Tai pradeda supras-
ti ir dalis prancūzų. Jo sunkus
pateikimas į prezidentus parodė,
kad juo mažiau pradėdama pasi-
tikėti. Dar daugiau tai turėtų
paaiškėti už poros metų įvyk-
siančiuose seimo rinkimuose,
ypač jei trečioji savo didum
prancūzų socialistų partija atsi-
sakytų ortodoksinių marksistinių
pažiūrų ir sudarytų koaliciją ne
su komunistais, bet iš vidurio
ir dešinės partijom. Tuo atve-
ju, sprendžiant iš dabartinių nuo-
taikų, de Gaulle tikrai negautų
daugumos seime, o be jos jam
būtų labai sunku valdyti.

6. Lituanistinės mokyklos yra
tinkamiausia priemonė vykdyti
sistematingam lituanistinio švie-
timo ir auklėjimo darbu.

7. Lietuvių jaunimo organizaci-
jų ir lituanistinių mokyklų
koordinuota veikla ir bendradar-
biavimas padeda pasiekti geres-
nių darbo rezultatų, taupant lai-
ką, jėgas ir pastangas.

8. Remti ir talkininkauti litua-
nistinio švietimo įstaigoms bei
organizacijoms yra kiekvieno lie-
tuvio jaunuolio garbės pareiga.

9. Mišrios šeimos lietuvis tė-
vas ar lietuvi motina visomis jė-
gomis stengiasi, kad vaikai iš-
mokytų lietuviškai kalbėti ir kad
jo (jos) partneris (-ė) kiek ga-
lima palankiau būtų nuteiktas lie-
tuvybės atžvilgiu ar net pramok-
tų kiek nors lietuviškai.

Pastabos: Šioms ir kitoms idė-
joms ryškinti spaudoje bei vie-
šose pranešimuose lietuviškai
jaunuomeni Pasaulio Lietuvių
Jaunimo Metų plane numatytas
1966 metų rugsėjo mėnuo.

Pranas Karalius

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

PLANINGAS TAUPYMAS
moka gerus dividendus
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti,
juos galite atsiųsti paštu, nes
mes apmokam visas pašto
persiuntimo išlaidas.

4½%
Dabartinis dividendas
išmokamas du kart
per metus.

Mutual
Federal Savings
and Loan Association

Chartered and Supervised by the
United States Government

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak.
nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų

Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Automobiliams vieta greta mūsų įstaigos

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Kova prieš dingusius tautos skolininkus

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos New Yorko pirmasis skyrius ne veltui vadinas Pirmasis. Tai matyti iš praėjusių metų paskutinio Dirvos numerio korespondencijos apie to skyrus veiklą ir nuotakas.

Kai kiti skyrūs tenkinasi daugiausia tik tradicinių tautos švenčių bei kitų praeities įvykių paminėjimais, dažniausia vasaromis tik piknikauja ir šaltesniais sezonais vis baliavoja (rudens lapų balių, žibuoklių balių, Dirvos balių, Naujų Metų sutikimo balių etc), tai Pirmasis skyrus nepavargsta imtis iniciatyvos gruodžio 17 d. įvykiam per versmū prisiminti (prieš 39 metus) ir ne verkšlens, o aiškiai kalba apie mūsų kovą, kuri, kaip korespondencijoje pasakyla, "nebaigta, nors šiuo metu ji vedama be ginklo rankoje". Ir žinoma, "toje kovoje galime ir turime dalyvauti visi".

Pirmojo skyrus pirmininkas, taigi pirmasis iš pirmųjų, kūrėjas savanoris Jurgis Kiaunėta proga savo prakalboje, kaip korespondencijoje santraukiškai pranešama, pareiškęs:

"Betgi tenka labai apgailestauti, kad idėjinėje kovoje už Lietuvos laisvę pasigendama tu, kurie didesnę pasirošimą tam turi, kurie valstybės lėšomis buvo siųsti užsienius pagilinti žinių. Jie geriau už kitus išmoko svetimų kalbų, jie daugiau pažįsta tų kraštų politiką, jų gyventojų nuotakas ir tinkamiau galėtų ten veikti, darbu atlyginti skolą tautai, kuri iš jų tikėjosi daug daugiau nei iš eilinių piliečių. Jų tarpe yra visa eilė aukštųjų būvusių kariškių, diplomatų ir kitų. Bet jie emigracijoje šiltai įsikūrė ir dingo lyg nebuvę. Gi visą tautišką lietuvišką darbą, tiek politinį, tiek kultūrinį, dirba pilkasis luomas, kaip ir praėjusią kartą Lietuvos nepriklausomybę atstatė valstiečiai, vadovaujant kelioms šviesioms tautos asmenybėms..."

Tuose priekaištuose, gal ir kaltinimuose nesąžiningiems tautos skolininkams, atrodo, neabejotinai esama daug teisybės, ir jau vien dėl to vertėtų šią korespondencijos vietą ištiesai pakartoti. Bet aš nesu toks idealistas, nesijaučiu turįs teisės ar kieno įgalios pereiti į prokuratūrą ir prakalbėti mintis būčiau mieliausiai nutylėjęs. Tačiau negaliu, nes išskyrus vieną kitą smulkmeną, tie priekaištai ir kaltinimai tiesiogiai liečia ir mane, -- tad, kitaip sakant, šaukia vilką iš miško.

Manęs neliečia atvejais apie "didesnį pasirošimą" idėjinėje kovoje už Lietuvos laisvę, nes jo neturiu, toks pasirošimas nebūtina pagilintas užsieniuose ir valstybės stipendijos ne visai tam tikslui būdavo duodamos. Bet visur kitur rūšiai atitinku kaltinamojo akto punktams.

Esu gavęs valstybinę (taigi, tautiečių mokesčiais sudėtą) stipendiją per pilnų du metus, apie pusą šunto tūkstančio litų ir jos tik labai mažytę dalį tespėjau išduoti sugrąžinti. Stipendijos nereikėdavo grąžinti, jei vėliau atitarnaudavai dvigubą laiką val-

tybės įstaigoje. Kadangi grįžęs namo nepasidariau valstybės tarnautoju, tai valdžia tuoj iš manęs pradėjo reikalauti skolos. Emau dalimis grąžinti, kartu prašydamas mano darbą spaudoje ir Vals-tybės radijone prilyginti valstybinei tarnybai. Stipendininkų skolas tvarkęs Finansų ministerijoje žinomas futbolininkas N. Čerakas pažadėjo mano prašymą palankiai išnirti, bet netrukus užgriuvo bolševikų okupacija, ir taip tautos skolininku likau iki šiol...

Stipendiją gavau ne užsienyje pagilinti žinias idėjinėje kovoje, bet politinių mokslų ir specialiai tarptautinės teisės kursui studijuoti. Laisvalaikiais dar pats prie to pridėjau žurnalizmo ir Vakarų literatūros mokymąsi, ką beveik be pertraukos tebetęsiu 25 metus, jokių naujų stipendijų nebegaudamas. Taip, būdamas stipendininku papildomai pramokau vieną svetimą kalbą, daugiau pažinau to krašto politiką, jo gyventojų nuotakas ir kai po karo ton šalim vėl buvau atsibastęs, truputį mėginau "ten veikti". Bet kai vėl kitur išvyksti, ką tu daug bepaveiksi, nes reikia vėl pažinti visai naują kraštą ir jo politiką, reikia mokytis vėl naujos kalbos, o stipendijų nebėra.

Šventa tiesa, kad "emigracijoje šiltai įsikūriau", -- nes, nebent išskyrus Floridą, vargiai kur kitur Amerikoje būtų galima rasti tokio lygaus klimato ir jaukliai šiltą vietą, kaip pietinė Kalifornija. Ne mažiau tiesa, kad čia "ir dingau lyg nebūčiau". Dingau taip giliai, kad net Brooklyn "Vienybė" nebežino, kur ir kaip. Dar pernai ji jausmingai perdavė enkavedistų dviasį ir žodžius, rašydama: "Bastosi kažkur Amerikoje Rila"... Bastausi, kaip drūtas, bent New Yorkui tikrai dingau ir nebuvau ten per 18 metų. O kvietimų vis gausinau. Aldona ir Stepas Mackevičiai, Lionė Juodytė, Pranas Lapienė, Juozas Valickas, Vincė Leskaitienė jau ne kartą rašė: na, atvažiuokit bent į parodą, bent į Lapkričio Žygį, laukiam ir kambarį duosim, pavaišinsim... O mes vis ne ir ne. New Yorkas mums patinka, bet kartais atsiminimai iš "lietuviškos veiklos" tame mieste daug ką nepataisomai užšaldė.

Lygiai teisinga ir paskutinioji Kiaunės prakalbos mintis apie "pilkąjį luomą", valstiečius (prieščiau, -- ir darbininkus, proletarus). Ji būtų man kaip ir švelninančioji aplinkybė. Tą pačią mintį apie vadus ir paprastus pilkuosius žmones aš jau prieš 12 metų vyščiau Santarvės žurnale ir manydamas, kad ji dar greit nepasens, pakartojau rinkinyje "Iš paskendusio pasaulio". Taip, tik valstiečiai ir darbininkai, ir buvę komunistai, ir darbo proletariatas tiesiogine to žodžio prasme atkovos Lietuvai laisvę. Ir nors tie patys "pilkieji luomai" nedaug kuo teprišidės iš užsienio, bet ta dingsninti aš visai sąmoningai iškartu be raudojimo apsisprendžiau įsilieti į proletariatą, kuriam, anot A. J. Greimo, dabartis tai prasta, bet už tat ateitis priklauso, be abejo, vadovaujant pirmojo

skyrus kelioms šviesioms asmenybėms...

Kam visa tai taip ilgai raitau ir sukinėju? Nagi, supraskite: -- paskaitęs tokį morališkai sunkų apkaltinimą ir priekaištus, tegu jie būtų ir ne asmeniškai man taikyti, bet visai grupei, kuriai priklausiau, noriu jų išsiteisinti, akis apdumti, išsibaltinti, skolą tautai sumažinti, bent šiek tiek išsisukti nuo prokuroro danties. Juk net ir storiassiu akmens kiautu apaugęs, žmogus kada-ne-kada pasijunti neramus ir pradėti kalteliu krapštyti sąžinės luobą.

Nuo pat Nepriklausomybės pradžios, -- įvairios Lietuvos vyriausybės ir ministerijos teikdavo gausiai stipendijų mokslų, menų ir karų Napoleonams užsieniuose studijuoti, specialyboms pagilinti, akiračiams praplėsti. Daugiausia vokiškai kalbančiuose kraštuose ir Prancūzijoje, rečiau Čekoslovakijoje, Italijoje, Švedijoje, Belgijoje, Danijoje, Suomijoje, labai retai Anglijoje. Daug liaudies pinigų išleista, ir ne kiekviena akcija davė ir tebeduoda dividendų, jau nekalbant apie skolų išlyginimą. Dabar nebėra anų įstatymų, bešališkų teismų, nei taisyklių, nei antstolių, nei policijos. Liko tik neužbaigtos sąžinės ir moralės bylos.

Aš čia bandžiau vis dėlto kiek pasiaiškinti, iš kuklumo vengdamas faktų visiškai išsiteisinti, nes tokius dalykus būtų gana sunku dokumentiškai įrodyti. Pagaliau, lieka galioti vienas esminis teisės dėsni: niekas negali būti teisėjus savo paties byloje. Bet jis implikuoja kitą dėsni ar bent klausimą: kas gi gali būti teisėjus? Ar kiekvienas, jei tik nori ir drąsus, gali pasižauti juo būti, formuluoti kaltinimus ir spresti: -- tas štai tautos skolininkas, šiltai įsikūrė, dingau, turi didesnį pasirošimą, o tingi, tinkamai neveikia, darbu tautai skolos negrąžina; jo vis pasigendu?... Toks teisinis chaosas man keltų šiek tiek nerimo. Ir tokių reiškinų dažnokai pastebime. Kartais koks slaptyvardžiu prisidengęs tautietis net per laikraščius ima skaityti pamokslą ir reikalauja, kad jam duotum viešus pasiaiškinimus: kas tu per vienas, kiek tu mokesčių sumokėjai Bendruomenei, kiek davei Rezoliucijų komisijai, kas buvo tavo tėvas, kas atsitiko su tavo vaiku ar anuku?... O kas tasai prokuroras ar teisėjas, ir kodėl jis mano, kad jam šitokios pareigos yra suteiktos?

Buvusieji "aukštieji kariškiai, diplomatai ir kiti" gal ir turėtų kiekvienas savo pasiaiškinimų. Bet kokiam teisėjui jie turi juos išdėstyti? Ak, smagu paboti teisėjus, ir aš juo norėčiau būti, ir kartais neapdairumo bei teisinės sąmonės sutemų valandomis įkrentu ton saldžiam nuodėmėn.

Gal aktyvusis ALTS Pirmasis skyrus imtųsi iniciatyvos įsteigti kokią nors teisingą komisiją ir išgauti jai tautos mandatą šioms

mūsų skolininkų byloms tvarkingiau spręsti? O pirmiausia tokiuose jautriuose sąžinės ir moralės dalykuose reikėtų vengti anonimiškumo, grupinio, kolektyvinio ar luominio apkaltinimo -- ir pasislėpusius skolininkus, kurie tik Pirmajam skyrui žinomi, išminėti vardais. Nėra reikalo bijotis skolininkų pačiupinti tiesiai už skvernų. Juk beveik būtų pareiga tautai padėti skolas atgauti, kiekvieną užsislėpusią valstybės išdo erkę sugaudyti. Gi kalbant bendrybėmis, kalbama labai patriotiškai, bet tuščiai. Stipendininkas ir tautos skolininkas Jonas tokiu atveju visomet nutars: -- Aš tai senai atsilyginau ir jau su kaupu, bet ans kariškis Petras tai dar ne...

O Petras pasakys: -- Prasmek skardžiai žemės! Ne tu man skolinai, ne tau aš atidavinėsiu. Kaip senas karys ir diplomatas aš nuolat budžiu tautos sargyboje, kad net neturėčiau laiko anglų kalbos išmokti. Bet kai tik tėvynė pašauks, aš pirmas busiu ready...

Ir taip pasibaigs kova su skolininkais.

KONKURSAS

Amerikos Lietuvių Konservatorių Klubas Clevelande skelbia rašinio konkurso tema: "Coexistence with Communism is Death of Freedom" -- "Kol komunizmas gyvas laisvei gresia mirtinis pavojus".

TAISYKLĖS

1. Rašinio konkurse gali dalyvauti lietuvių kilmės asmenys, gimę ne anksčiau kaip sausio 1, 1941 m.

2. Rašinyje gali būti rašomos lietuvių arba anglų kalbomis ir turi būti ne trumpesnis kaip 500 ir ne ilgesnis kaip 1000 žodžių.

3. Rašinyje, pasirašytas tikra pavarde arba slaptyvardu, turi būti prisistatęs Amerikos Lietuvių Konservatorių Klubui, 2130 Illuminating Building, 55 Public Square, Cleveland, Ohio 44113 ne vėliau kovo 31 d., 1966 m. Jei rašinyje pasirašytas slaptyvardu, tikroji pavarde turi būti užrašyta ant atskiro lapelio, lapelis įdėtas į atskirą vokelį ir užklijuotas.

4. Konkurso rašiniai tam- pa Amerikos Lietuvių Konservatorių Klubu nuosavybė ir autoriams jie negrąžinami.

5. Konkurso komisiją sudaro Amerikos Lietuvių Konservatorių Klubu Valdyba, kuri išrenka geriausią rašinį, kuriam yra paskirta \$100.00 premija. Antrojo pagal gerumą rašinio premija yra \$50.00. Konkurso komisijos sprendimai yra galutiniai ir neapeliuojami.

Rašinio paruošimui rekomenduotina literatūra: J. Edgar Hoover "The Masters of Deceit".

Brief on communism: marxism - leninism. Its Aims, Purposes, Objectives and Practices. Published by the American Bar Association. 1951.

Conditions in the Baltic States and in other count-

DAINAVOS ANSAMBLIO DVIDEŠIMTMETIS

Lietuvių meno ansamblis Dainava sausio 15 ir 16 dienomis Chicagoje švenčia savo turtingos veiklos dvidešimtmetį. Dainavos ansamblis įsisteigė 1945 m. vasarą Hanau mieste, Vakarų Vokietijoje. Kelerius metus dainaviečių dainos skambėjo visose lietuvių tremtinių stovyklose. Emigracijos banga daugumą dainaviečių atbloškė į Jungtines Amerikos Valstybes. Kai tik į Chicago atvyko pirmasis ir ilgametis Dainavos ansamblio meno vadovas ir dirigentas muz. Steponas Sodeika, dainaviečiai susitelkė į būrį ir pradėjo veiklą Amerikos žemėje. Prie naujai atgimusio ansamblio tuojau prisijungė ir pirmasis Dainavos ansamblio režisierius Gasparas Velička. Abu pirmieji Dainavos ansamblio ramščiai nebesulaukė lauktosios dvidešimtmečio minėjimo šventės. Gasparas Velička pirmasis pasitraukė iš gyvųjų tarpo gyven-damas Los Angeles mieste, o daugiau kaip metams praėjus šv. Kazimiero kapinės Chicagoje prigludė amžinam poilsiui ir muz. Steponas Sodeika.

Ansamblis turi 3 suka-tuvininkus, kurie ansamblyje išdainavo 20 metų -- nuo ansamblio įsisteigimo dienos ligi dabar: Elena Krassauskienė, Albertas Stočkus ir Aleksas Smilga, dabartinis Dainavos ansamblio valdybos pirmininkas. Jiems lietuviška daina buvo ir tebėra brangesnė už tūkstantis paaukototų poilsio valandų, kad lietuviška daina skambėtų po šalis plačiausias.

Dvidešimtmečio sulaukęs Dainavos ansamblis ne tik gyvas, gajus, bet ir auga. Dabar ansamblis turi 90 narių, daugiausiai jaunimo. Po Stepono Sodeikos mirties ansamblio meno vadovu ir dirigentu pakviestas muz. Petras Armonas, nepala užiamas lietuviškos dainos mylėtojas.

Savo veiklos dvidešimtmečio šventei Dainavos ansamblis pasirinko S. Veličkos muzikinį pastatymą "Nemunas žydi". Tokia

ries of Eastern Europe. Hearings before the Committee on Foreign Affairs. Eighty-Ninth Congress, First Session, May 17 & 18, 1965. United States Government Printing Office: 1965.

COMMUNIST TAKE-OVER AND OCCUPATION OF LITHUANIA. Special Report No. 14 of the Select Committee on Communism and Subversion. United States Government printing Office: 1955.

The Technique of Soviet Propaganda. Printed for the use of the Committee on the Judiciary. United States Government Printing Office: 1960.

Communist Target -- Youth. Communist Infiltration and Agitation Tactics. Released July 1960. Published by the House Committee on Un-American Activities. U. S. Government Printing Office. Washington, D. C.: 161.

LITUVA TYRONŲ PANČIUOSE. Lietuvai Vaduoti Sąjungos Leidinys.

Brošiūros, išleistos U. S. Government Printing Office, gaunamos už nominalią kainą parašius pastarąjam.

Albertas Stočkus, Dainavos ansamblyje išdainavęs 20 metų.

mintį turėjo velionis Steponas Sodeika, pritarė ansamblis, su ja mieliai sutiko naujasis ansamblio meno vadovas Petras Armonas. Bet šį kartą Nemunas pažydės naujomis spalvomis. Aktorius ir režisierius K. Veselka peržiūrėjo tekstą, įvestos naujos liaudies dainos, įpinta lietuvių kompozitorių kūryba, pirmą kartą suskambės simfoninis orkestras, bus tautiniai šokiai ir baletas.

Dirigentas Petras Armonas, muzikinis apipavidalinimas Jono Zdaniaus, pastatytas Kazio Veselkos, scenovaizdis Jurgio Daugvilos, choreografija Jaunučio Puodžiūno, tautiniai šokiai Nijolės Pupienės.

Dainavos ansamblio dvidešimtmečio šventė gal liks įvadu į pirmąją tautinę -- liaudinę lietuvių operą?

St. Daunys

VISUOTINIS ŠALFA S-GOS SUVAŽIAVIMAS

Sausio mėn. 22-23 d.d., įvyks visuotinis metinis ŠALFASS-gos suvažiavimas, Detroit, Mich., 3009 Tilman Ave., Lietuvių Namuose. Suvažiavimo pradžia šeštadienį, 12 val.

Šis suvažiavimas turės kiek skirtingą būdą nuo daugelio buvusių Sąjungos suvažiavimų. Jame bus priimami ir tvirtinami svarbūs nutarimai, diskutuoti, Clevelande, spalio 30-31 d., kaip lietuviškumo problema Sąjungoje (laikymasis 50% kraujo ribos), moraliniai Sąjungos sportiniame gyvenime reiškiniai (taisyklės taikintinos praktikoje), gilesnis įžvelgimas vidaus organizacinės sistemos, planavimas reprezentavimosi sporto srityje svetur ir kt.

Judėjimas, ŠALFASS-goje, sportiniu požiūriu yra gyvas, amžiumi dominuojamas jaunimo. Vadovybė, daugumoje, sportininkai -- veteranai ir sporto darbuotojai, tačiau yra jau, ir palengva įtraukiami jaunesni šiam darbui. Į ateitį lietuviškos sporto organizacijos gali žvelgti optimistiškai. Kai kurios reformos organizacine prasme reikalingos. Juo dažniau konferuosi, ir vyksime į suvažiavimus, turėsime daugiau progos išsikalbėti ir rasime geriausią išvadą mūsų sėkmingai ateities veiklai. Ne užmirškime, kad per šią, Fizinio Auklėjimo ir Sporto Organizaciją, turime įgyvendinti tautiškumo ir lietuviškumo išlaikymą sportu besidominčioje jaunomenėje.

Kviečiame skaitlingai šiame suvažiavime dalyvauti.

Centro Valdyba

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

PARAMA-

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Import. French Cognac 5th — 4.39
2. Armagnac Imp. French Brandy..... 5th — 4.39
3. Skaidrioji 80 proof 5th — 3.19
4. Zubrovka 100 proof 5th — 4.75

5. Import. Bordeaux Wine 5th — 0.98
6. Import. Riccadonna Vermouth Bott. — 1.29
7. Import. Napoleon Vermouth Bott. — 1.19

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

KAS KALTAS DĖL 'AUKSO ŽASIES' NEPASISEKIMO?

Filmo gamintojo žodis

Praejus "Aukso Žasies" filmo rodymams Clevelande, mūsų spaudoje pasirodė visa eilė straipsnių, kronikinių aprašymų bei recenzijų, kuriose buvo puolamas filmo techniniai paruošimas, ypač tariamas garso netulumas.

Tarp kitų pastabų buvo rašoma: "... šią filmą susuko neHollywoodas, bet mėgėjų grupė... Filmą nevisai toks, kokio tikėtasi... Įkalbėjimas blogas... Atrodo, kad čia kaltė ne finansų trūkumas, kiek profesinių filmuotojų stoka... Bloga sinchronizacija neleidžia sekti turinio nei senimui, tuo labiau sunkiai suprantama tai buvo jaunimui..."

Vienas šio straipsnio tikslų yra "Aukso Žasies" filmą apginti nuo aukščiausių kaltinimų, įrodant, kad jie negali būti taikomi filmo gamintojams, bet turėtų būti priskiriami filmo seanso rengėjams. Antras straipsnio tikslas yra nurodyti būsiniams filmo vakarų rengėjams, kaip techniškai tokiame vakaru pasiruošti, kad išvengtų pakartoto pinigus mokančių žiūrovų nuvylimą.

Būtų neprotinga reikalausti, kad kritikai apie lietuviškus filmus rašytų tik palankius straipsnius. To nenori nei filmų veikėjai, nei jų gamintojai. Sveika kritika yra naudinga visiems, norintiems tobulėti.

Tačiau tenka apgailestauti, kad po "Aukso Žasies" Clevelando seansų kritiškų straipsnių autoriai pasirodė tiek nerūpestingi, jog net nepasitikrino, ar filmo techniški trūkumai buvo tikrai gamybos netobulumai, ar tik pasireiškė dėka nepatyrusių demonstruotojų.

Faktas yra tas, kad Clevelande per visus tris filmo seansus buvo naudojama arba sugedusi demonstravimo aparatūra arba ją operavo visai nepatyrę ir niekad garsinio filmo nerodę asmuo. Taip pat faktas, kad "Aukso Žasies" filmo garso vaga yra tobula, aiški, su gera sinchronizacija ir be vargo suprantamais dialogais.

Jei kam įdomu, filmo vaga optiniai buvo pagaminta "20th Century" garso studijoje, o visas filmas spausdintas toje pačioje laboratorijoje, kuria naudojasi ir Walt Disney studijos.

Be to, ta pati filmo kopija, kuri buvo demonstruojama Clevelande, buvo naudojama Chicago premjeroje, kur garso aiškumo atžvilgiu nebuvo jokių nusiskundimų, išskyrus tai, kad premjeros metu buvo grota šiek tiek per garsiai. Garso vaga buvo bent penkiose skirtingose aplinkumose patikrinta ir rasta visiškai tvarkoje.

Niekas neuždraus kritikai rašyti apie tai, ką salėje rodymo metu jis yra girdėjęs ir matęs. Tą kritikas turėtų padaryti objektyviai, be nepagrįstų spėliojimų ir išvadų, naudodamasis patikrintais duomenimis. Be to, jis turėtų bent šiek tiek susivokti toje srityje, apie kurią jis rašo. Imkime pavyzdžiui sekantį išvedžiojimą: "Atrodo, čia kaltė ne finansų trūkumas, kiek profesinių filmuotojų stoka..." Ar tai ne priešingybė? Norint filmą pagaminti visai profesionaliai, kaip tik reikėtų turėti daugiau lėšų. Lėšų trūkumas visais

atvejais priverčia vengti brangių gamybos priemonių, vaizdinių sąstatų bei brangaus pilno gamybos personalo. Neturint lėšų, improvizacijos būdu tenka ieškoti gal mažiau tobulų išečių bei priemonių ekrane perduoti scenarijume išreikštas mintis. Žmogus daugelyje atvejų įstengia sukurti stambią sumą pinigų, jei jai pavyktų surinkti tokį gerą vaidybinį personažą, režisorių ir scenarijų, kuriuos panaudoti laimės turėjo lietuviškasis filmas "Aukso Žasies".

Neviena turtinga Hollywoodo studija sumokėtų stambią sumą pinigų, jei jai pavyktų surinkti tokį gerą vaidybinį personažą, režisorių ir scenarijų, kuriuos panaudoti laimės turėjo lietuviškasis filmas "Aukso Žasies".

Ką reiškia kritiko pasakymas, jog "...bloga sinchronizacija neleidžia sekti turinio..."? Atrodo, kad kritikas nesuvokia, ką reiškia žodis "sinchronizacija". Jei ji ir būtų buvusi netiksli, tuo nebūtų paveikta dialogų aiškumui ir juos galima būtų vistik lengvai sekti. Sinchronizacija reiškia dviejų skirtingų įvykių sutapimą -- vienlaikiškumą. Gera sinchronizacija, filmo atžvilgiu, reiškia, jog girdimas žodis tiksliai sutampa su ekrane matomais kalbančiojo lūpų judesiais. Priešingu atveju gaunasi bloga sinchronizacija. Jos tikslumą galima sugadinti filmą neteisingai įvertiant į prožektorius. Ar ir tai įvyko Clevelande?

Filmas ne teatras. Teatre nėra jokių techniškių tarpininkų, ryšys yra tiesioginis, aktorius tiesiai veikia į žiūrovus. Jei scenoje aktorius suklysta ar neaiškiai kalba, tai jau kritikuotinas jis tiesioginiai, o ne bilietų pardavėjas. Jei scenoje užgesta šviesos, nekaltinsi aktorių ar režisorių, bet to įvykių kaltininką.

Filmo menas yra žymiai daugiau komplikotas, jo pastatymas ir perdavimas žiūrovams yra tampa priūti surištas su techninėmis priemonėmis. Tarp veikėjų ekrane ir žiūrovų salėje yra visa eilė tarpininkų -- visokia filminė žaliava, filmavimo ir garso įrašymo aparatūra, prožektorius, garso perdavimo priemonės ir ekranas. Visi šie techniški tarpininkai turėtų būti vienodai geros kokybės, kad ekrane išgavus gerus rezultatus, Clevelande rezultatai buvo prasti, nes suklupo vienas iš svarbiausių tarpininkų, būtent -- demonstravimo aparatūra su operatorium.

Rašant recenzijas apie filmą, demonstruotą blogom priemonėmis, yra labai neteisinga automatiškai pulti filmo gamintojus, juos kaltinant blogu garso, bloga sinchronizacija ir juos be mažiausios abejonės priskirti prie mėgėjų grupės, paliekant įspūdį, jog mėgėjai gero darbo negalį atlikti.

Kas gi, yra mėgėjas ir kas -- profesionalas? Nesakyčiau, kad žodžiu "mėgėjas" sinonimu yra "nepatyręs", o žodžiu "profesionalas" -- "patyręs". Iš tikrųjų, vienintėlis skirtumas tarp mėgėjo ir profesionalo yra tame, kad pirmasis dirba veltui, o antrasis už savo darbą reikalauja atlyginimą. Ir mėgėjų ir profes-

sionalų tarpe yra ir gerų ir blogų savo srities žinovų.

Paviršutiniškai parašytos kritikos rodo autorių atsakomybės trūkumą, ir jų nesupratimą, kad tokiu savo darbu jie netik nusikraudžia filmo gamintojus, bet taip pat griaua kelius visai lietuviško filmo gamybos idėjai.

Gal niekad nepavyks apskaičiuoti, kiek žalos "Aukso Žasies" filmui ir, pasekoje to, bendrai lietuviškam filmui padarė Clevelando seansų rengėjų nerūpestingumas ir iš to kilęs klaidingas spaudos korespondentų filmo įvertinimas. (Visas kaltes sumeržiant Clevelandui, šio straipsnio autoriui tenka priminti, kad daugelis jo cituotų užmetimų buvo daroma kaip tik dėl premjerinių spektaklių Chicagoje, Red.)

KELI PATARIMAI FILMO VAKARO RENGĖJAMS

Toliau, kaip žadėta bus rašoma apie tai, kaip rengėjams techniškai atžvilgiu geriau pasiruošti filmo vakarui. Visi pasiūlymai bus taikomi 16 mm pločio garsiniam filmui.

1. Pirmučiausia, reikia surasti tinkamą salę. Geriausia būtų surasti vietą, kuri specialiai įrengta 16 mm garsinių filmų rodymui, turinčią savo aparatūrą su gera garso sistema ir geru ekranu. Prieš tokią vietą, nuomuojuant reikėtų nuomotojui paprašyti, kad pilnai pademonstruotų filmo rodymo priemones, kad rengėjas galėtų įsitikinti, jog techniški trūkumų nėra.

Jeigu tokios salės kolonijoje nėra ar jos nuoma atsieiti per brangiai, reiktų ieškoti salės be filminių įrengimų, turint omenyje sekančius reikalavimus:

a). Jei filmo seansas planuojamas ir dienos metu, salėje neturėtų būti langų ar esamus langus būtų galima labai gerai aptemdyti, paslėpant net ir mažiausią šviesos spindulį. Laikė seanso neturėtų žibėti jokia šviesa, išskyrus išėjimo (exit) paženklinimą, ko reikalauja ir įstatymai.

b). Salėje neturėtų būti per daug aidų. Tą galima iširti viename salės gale suplojus rankom. Jei tuoj po suplojimo pasigirsta aukštesnio tono to suplojimo atgarsis, kuris laike sekundės palaipsniui išnyksta, tai tokioje salėje aidas per daug. Jei aiškias atgarsio nepasigirsta -- aidas pakenčiamas ir salė tuo atžvilgiu tinkama naudoti. Kai salėje pilna žiūrovų, aidas šiek tiek sumažėja. Rodant garsinį filmą salėje, turinioje nemaža aidas, sunkiau yra suprantamas dialogas, nes jis į žiūrovų ausis patenka ne tik iš garsiaikalbio, bet taip pat ir atsimušęs nuo sienų. Garso bangos, palyginant, keliauja ne greitai, nuo garsiaikalbio ausį pasiekia anksčiau, nuo sienų -- vėliau. Aidas trugdo tiesioginiam garso ir gaunasi chaosas.

c). Salėje turėtų būti patogiai prieinami elektros srovės kištukai, kad elektros laidų per toli nereikėtų vesti.

2. Turint salę ir žinant jos dydį, galima pradėti ieškoti filmo demonstravimo aparatūros. Ją, daugelyje atvejų, nuomoja didesnis foto krautuvis. Bent vieną dieną prieš filmo seansą jau turi būti apskaičiuota ir nartata, kokią aparatūrą reikės samdyti, kas ją salėje sustatys ir kas ją operuos. Siūloma samdyti tik gerai patyrusį operatorių, lengvai susigaudantį bet kurios problemos atžvilgiu laike filmo rodymo.

Išnuomota aparatūra nevisada galima pastitkėti, tad siūloma ją pilname sąstate išbandyti vėliausiai ketat valandų prieš filmo seansą ar prieš užsidarant nuomotojo krautuvi. Kokiems trūkumams pasireiškūs, dar turėtų būti laiko blogą aparatūrą pakeisti.

3. Štai kokią aparatūrą reikia išsinuomoti sėkmingam filmo vakarui:

a). Naudoti labai svarų ekraną, specialiai pritaikytą filmų rodymams. Ekranai turi įvairius paviršius. Patartina nenaudoti ekrano, kurio paviršius yra išbarstytas stiklo šratukais, jei salė yra plati ir žiūrovams joje tenka sėdėti artokai prie ekrano. Stikliukais išbarstytas ekranas šviesą atspindi labai siaurukampu, kitaip sakant, tik salės centrinių linijų vaizdas būna matomas šviesiausiai. Sėdintiems salės šonuose toks ekranas perduoda palygint tamsų vaizdą. Geriausia naudoti matinio ar specialiai tekstūroto paviršiaus ekranas, kuris šviesą skleidžia vienodai į visus salės šonus.

Ekranas dydis yra nusprendžiamas pagal salės dydį ir prožektoriaus šviesos šaltinio stiprumą. Ekranas turėtų būti pakankamai didelis, kad ir salės gale sėdintys filmą patogiai galėtų matyti. Per didelis ekranas taip pat nepatartinas, nes jame nukentėtų filmo ryškumas ir, naudojant normalų prožektorius, aptemtų vaizdas.

b). Vieną arba du naujus ar labai gerai išlaikytus 16 mm garsinius prožektorius, kuriuose būtų geri, bent 20 vatų stiprintuvai. Norint ilgo metražo filmą demonstruoti be pertraukų, tenka nuomotis du tos pačios gamybos prožektorius. 16 mm pločio ilgo metražo filmui normaliai būna susukti ant kelių ratų, kurių kiekvienas gali talpinti ne daugiau, kaip valandos ilgumo filmą. ("Aukso Žasies" filmas patalpintas ant trijų ratų.)

Prožektorius yra dviejų pagrindinių rūšių: arkinis, kuriuose šviesa sukeliamas dviejų anglies stulpelių pagalba ir normalių, kuriuose šviesos šaltinis yra elektrinė lemputė. Iš antrosios rūšies yra populiariausi Bell and Howell, Eastman Victor ir Bolex prožektorius.

Arkiniai prožektorius siūlo mi naudoti labai didelėse salėse, kuriose reikia naudoti nemažą ekraną, virš 101/2 ant 14 pėdų dydžio. Arkiniai prožektorius išduoda labai daug šviesos. Tokius prožektorius naudoja ir kino teatrai.

Mažesnėse salėse pakanka ir normalaus prožektoriaus. Mažesne sale galima būtų laikyti tokią, kurioje telpa ne daugiau kaip 500 žiūrovų, ir ekranas yra nedidesnis, kaip 14 pėdų ilgio. Tokia salė yra neilgesnė, kaip 70 pėdų.

c). Jeigu nenaudojamas arkinis prožektorius, tai normaliam prožektoriumi reiktų pasirinkti bent 1000 vatų šviesos lemputės. Bet jei ekrano dydis yra tarp 9' x 12' ir 101/2' x 14', patartina naudoti tik 1200 vatų šviesos lemputės. Jos labai efektingos ir ant mažesnių ekranų. 1200 vatų šviesos lemputės yra šiek tiek sunkiau gaunamos, tad patartina bent keletą savaičių prieš filmo seansą susirūšti su aparatūros nuomavimo vietoje, pasiteiraujant, ar jį tokių lempučių turi. Jei neturėtų, dar liktų pakankamai laiko tokių pasirinkti.

d). Kiekvienam prožektoriumi reikia parūpinti labai gero, daug šviesos praleidžiančio objektyvo, šviesą skleidžiančio kampo atžvilgiu parinkto pagal salės ir ekrano dydžius. Objektvai turi įvairius fokinius ilgius ar atstumus, kitaip sakant, atstumai tarp prožektoriuje esančio filmo paviršiaus ir objektyvo spindulių susikirtimo centro yra skirtingi. Šie atstumai ant objektyvų yra pažymėti colių ar milimetrų. Kuo atstumas didesnis, tuo siauresniu kampu vaizdas yra metamas į ekraną. Jei prožektorius stovi toliau nuo ekrano, reikia naudoti siauresnio kampo objektyvą. Geriausia, jei prožektorius stovi salės gale ir savo urzgimu netrukdo žiūrovams. Kokio kampo objektyvai naudotini, priklausoma nuo atstomo tarp prožektoriaus ir ekrano.

e). Kiekvienam prožektoriumi reikia tuščio 16 mm filmui užsukti rato, kurio talpa "Aukso Žasies" filmo atžvilgiu, būtų nemažesnė, kaip 1600 pėdų. Filmą seansui pasibaigus, filmas per sukamas atgal ant savo ratų.

Clevelande filmą rodžiusio operatoriaus žodis

P. Jasiukonio pasakymai, kad "Clevelando rezultatai buvo prasti, nes suklupo vienas iš svarbiausių tarpininkų, būtent demonstravimo aparatūra su operatoriumi. Faktas yra tas, kad per visus tris seansus buvo naudojama arba sugedusi aparatūra, arba ją operavo niekad garsinio filmo nerodę žmonės. Taip pat yra faktas, kad "Aukso Žasies" filmo garso vaga yra tobula, aiški su gera sinchronizacija ir be vargo suprantamais dialogais", tiesioginiai liečia mane, kaip buvusį atsakingą už filmos demonstravimą ir aparatūros parinkimą.

Mano faktai yra tokie: Filmą demonstravimui buvo pasiruošta atsargiai, nes buvo mane pasiekęs gandas, jog Chicagoje, premjeros metu, turėta problemų su garso. Filma buvo mano bandoma per du vakarus prieš Clevelando premjerą. Bandyti buvo naudota keturi aparatūrai: Bell-Howell Filmosound 285, du Victor 60-25 ir Kodak Pageant AV-256-TR. Arkinio tipo prožektorius naudoti nebuvo galima, nes projekcijos kabina neturi ventiliacijos. Galutiniai buvo parinkti ir iš Sunray Films Inc. išnuomota aparatūra su sekančiomis specifikacijom: Prožektorius: Kodak Pageant modelis AV-256-TR, serijinis numeris BC 2098, vėlyvų 1965 metų gamybos. Lempa: General Electric 1200 vatų. Gaso amplifikacija: 25 vatai, "solid state". Garsiaikalbis: Kalart-Victor modelis J3B, 25 vatų pajėgumo, 12 colių, su atatinamų kabelių. Ekranas: 12 pėdų pločio.

Kas liečia tono kokybę, minėtas prožektorius turi visus pasikautinus pagerinimus tos srities technikoje. Demonstravimo metu iš įvairių salės pozicijų, nustatytas šviesos kodo signalais man į projekcinį kambarį buvo signalizuojamas garso kiekis ir tono kokybė. Kas liečia p. Jasiukonio rekomenduotas specifikacijas, mano naudota aparatūra jas pilnai atitiko, ką galima matyti iš palyginimo.

16 milimetrų kinematografija man ne paslaptis. Filmuoju ir filmus demonstruoju 12 metų. Esu pagaminęs keliolika travelogyketuriuose kontinentuose. Per eilę metų Clevelande esu demonstravęs įvairių garsinių filmų, įskaitant Hollywoodo produkcijas ir taip pat P. Jasiukonio Lietuva

7). Kad gerai perdavus filmo garsus reikia netik gerai išvalyto prožektoriaus su 20 vatų stiprintuvu, bet ir geros garsiaikalbių sistemos. Kad garsas aiškiai persiduotų, garsiaikalbis turėtų būti nemažesnės pajėgos, kaip stiprintuvas -- šiuo atveju, 20 vatų. Garsiaikalbis turėtų būti ne mažesnio diametro, kaip 12 colių. Jis turėtų būti įmontuotas bent į 3 ar 4 kubinių pėdų tūrio dėžę, kurios medis neturėtų būti plonesnis, negu 3/4 colio. Daugumas "hi-fi" garsiaikalbių sistemų tinka filmų demonstravimams. Tarp stiprintuvo ir garsiaikalbio ištiesti laidai gali būti dvilypiai "zip-cord" elektrai naudojami laidai. Laidų ilgis jau reikėtų žinoti prieš išsinuomojant aparatūrą. Garsiaikalbiai pastatomi arti ekrano.

g). Prožektoriumi pastatyti reikia tvirto stalo ir kokios nors platformos, kad metamas vaizdas eitų virš žiūrovų galvų, jiems sėdint ar stovint. Dar geriau, jei prožektorius gali būti pastatytas salės gale esančiame balkone. Visi laidai tiestini salės šone, o tarpduriuose pakeltini virš durų, jei to negalima padaryti, tai bent saugiai pritvirtinami prie grindų kilijavimo juostelės ar apdengiami koku nors tilteliu.

h). Salėje sustačius visą aparatūrą, prieš ją išbandant, reikia atlikti kaikiurios valymo darbus: 1) Iš abiejų galų gerai nuvalyti objektyvą su specialiu popieriu (lens tissue). Jei yra už-

Europos Nugalėtoja. Turiu nuosavą garsinę aparatūrą ir esu dirbęs su dauguma amerikietiškos gamybos projektorių. Aš manau, kad mano kvalifikacijų pakanka Aukso Žasies pademonstruoti ir keletai nuomonių apie filmą išreikšti.

Salė, kurioje filma buvo demonstruojama turi blogą akustinę istoriją. Tas paaiškėjo, kai filmos bandymo metu man kilo įtarimų dėl gaunamo tono kokybės, ir aš tuo reikalu pasiteiravau pas salės šeimininką kleboną kun. Angelaitį. Jis bandymo metu salėje buvo ir patvirtino, jog praėjus, filmų demonstravimo metu yra turėta akustinių problemų. Salė rengėjų buvo išnuomota prieš susitarant su manimi dėl filmos demonstravimo ir salę pakeisti jau buvo neįmanoma.

Aš negalvoju, kad salės akustiniai trūkumai buvo vienintelė blogo garso priežastis. Aparatūra buvo tikrinama Kodako demonstracine filma, vartojama jų gamybos projektorių demonstravimui. Iš tos filmos išgauti rezultatai buvo žymiai geresni negu kad iš Aukso Žasies garso vagos.

P. Jasiukonio tvirtinimas, kad Aukso Žasies filmas garso vagos kokybė yra tobula, verčia mane paprašyti leidimo tuo stipriai suabejoti. Tobulybė yra žodis, prie kurio reikšmės gal geriau būtų ilgesniam laikui nesustoti. Nėra paslaptis, kad ir Chicagoje buvo keliama stiprių abejonų garso tobulybės klausimu, ir kad publika filmą priėmė mažiau negu entuziastiškai. Tobulybės nedatekliai galėjo kilti dėl keletos priežasčių: magnetinio garso užrašymo, jo perkėlimo į fotografinę garso vagą, aktorių dikcijos (palyginkite p. Kevalaitytės įkalbėto metražo kokybę -- kiekviena jos ištarta raidė aiški ir maloni ausiai).

Stipriai įtariu, kad fotografiniu atžvilgiu filmos didesnė dalis išėjo tamsešnė, negu kad filmos producentai pageidautų. Jeigu tai buvo daroma fotografinio efekto vardan, reikia skaityti efektą nepasisekusiu.

Turiu filmos kūrėjų užtikrinti, kad nuoširdžiai stengėmės filmos pasisekimą užtikrinti. Mūsų sumokėta kaina nemaža -- publikos ir filmos producentų nepasitenkinimas, ilgos pasiruošimo valandos ir viena nulaužta koja.

J. M. Dunduras

kietėjusio purvo, popierių padrėkinti spiritu; 2) Gerai išvalyti prožektoriuje angą tarp objektyvo ir šviesos šaltinio, vietą, kurioje filmas yra prispaudžiamas ir peršviečiamas. Jei čia yra dulkių, jos ekrane matosi lyg plaukai visose jo šonuose. Jeigu filmo takuose lieka prilipusių emulcijos gabaliukai, būna pavojus, kad filmas gali būti suraižytas. Patyręs operatorius valymo vietas gerai žino ir jas turėtų patikrinti prieš seansą.

i). Prie visos minėtos aparatūros patartina turėti kaikiurių smulkesnių dalykėlių, kurie būna naudingi įvairioms problemoms iškilus: 1) Kiekvienam prožektoriumi turėtų bent po vieną atsarginę šviesos lemputę; 2) Turėti bent vieną atsarginį dirželį prožektoriaus ratų sukiklams; 3) Elektros saugiklį prožektoriumi ir srovės linijai; 4) Pailginimo vielų elektrai; 5) Bateriaus lemputę; 6) Kaikiurios franks, kaip atsuktuvą, reples, keletą vinių ir pan.; 7) Nitavimo prietaisais; 8) Kilijavimo juostelės ir izoliacijos.

Sekant čia suminėtas patarimus ir vadovaujantis pasidlymais, yra įmanoma turėti techniškai sėkmingą filmų vakarą. Tikintis padaryti didesnę pelną, labai neapsimoka biudžetą karpinti nuo techniškių reikalavimų. Prastai pademonstruotas filmas žiūrovus tik atbaido nuo tolimesnių filmų seansų.

Povilas Jasiukonis

LIETUVIŠKOS KNYGOS, PLOKŠTELĖS, MEDŽIO DROŽINIAI, AUDINIAI, GINTARAS

ir įvairios kitos importuotos dovanos!

Visa tai galite įsigyti, atvykę į naujai atidarytą DIRVOS krautuve, 6907 Superior Ave.

Krautuve atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak., šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. p. p.

Dr. M. Anyas sausio 17 d. per Margočio radiją Chicagoje skaitys paskaitą Klaipėdos krašto atvadavimo sukakties progą. Nuotraukoje dr. M. Anyas, kuris yra Kanados lietuvių jūrų skautams remti tėvų komiteto pirmininkas, kalba į jūrų skautus.

L. Knopfmillerio nuotrauka

Kai kurios SLA išskilmės praeity

Kinta pažiūros į iškilmių įspūdingumą, kinta skoniai ir kinta priemonės. Jeigu kartais iš mūsų klaidų mes patys mokomės, tai kartais taip pat galime rasti nemažą ir reikšmingą apeigų, ir informuojančių žygių Susivienijimo seimuose, kad ir ne būtinai sukačių progomis. Tatai dažniausiai priklauso nuo rengėjų iniciatyvos, sumanumo, lėšų ir kiek rečiau vieno kito menininko talkos. Šitokiems teiginiams pailius-truoti prisiminkime bent keletą ryškesnių faktų pirmųjų 25-rių seimų ribose.

II-sis jubiliejinis (10-ties metų sukaktis) seimas 1896 m. spalio 13 ir 14 d.d. Brooklyne, N. Y. Pirmą vakarą — 11 kalbėtojų, iš kurių tikrai keturi — SLA tėmomis. "Antrą vakarą (citatos iš kronikos vartojamos tiksliai) buvo vaidinta drama "Aukso Veršis", pastatyta rūpesčiu kuonų pirmininkų: Gegžnė ir Miliušio. Po vaidinimui "Mildos" Giesmininkų Draugija, Leono Eremino vedama, sudainavo kelias gražias lietuviškas dainėles".

12-sis seimas 1897 m. spalio 19 ir 20 d.d. Philadelphiaje, Pa. Prije viešbučio buvo iškaba "The Headquarters of Lithuania Convention". Šis seimas buvęs "iškilmingiausias už visus kitus buvusius seimus. Spalio 19 d., antradienio vakare buvo iškilminga paroda. Parodoje dalyvavo vieni lietuviai ir menka Philadelphia latvių kuopelė. Paroda ėjo didžiausiomis ir puikiausiomis miesto gatvėmis. Viso eisenoje buvo su viršum 1.000 lietuvių — raitų, važiuotų ir pėsčių, pasipuošusių delegatų ir draugijų ženkleliais... pas Washingtono stovykla sudėjo brangų vainiką... Po parodai buvo kalbos... P. Mankuvienė deklamavo eiles".

17-sis seimas 1902 m. gegužės 22 d. Bostone, Bass... "Iėjo visas merginų, kaip gulbių būrys, apsitaisiusių baltai. Šešios jų mažesnės ant tam tikrų melsvų kaspinių nešė gražų vainiką, keturios didesnės — gyvų rožių ryšulį, suderintais balsais dainuodamos tam tyčia sudėtą dainelę... kol priėjo prie stalo, už kurio Centro Valdyba sėdėjo, pabaigė dainos žodžius ir mandagiai nusilenkdamos padavė Seimui dovaną per Seimo pirmininko M. Tatoriaus rankas. Šita regykla taip sugraudino delegatus, kad kiekvieno akis buvo rastos;... sienos buvo apkabintos vėliavomis ir kasnykais, tarp kurių kabojo Lie-tuvos kunigaikščių Vytauto ir Gedimino paveikslai, Dr. Kudirkos paveikslas ir Lie-tuvos žemlapis".

20-sis seimas 1905 m. gegužės 23-26 d.d. New Britaine, Conn. "Šitoje iš-kilmėje, miesto gatvėmis einant, dalyvumą ėmė vietinės ir apielinkės lietuvių draugijos ir miesto majoras. Miesto gyventojai šita iškilme taip žingeidavo, kad eisenai praeinant jie iš namų išėję taip susikimšę ant šalgytvių stovėjo, kad praeiti per juos nebuvo galima. Eisenoje ėjo 12 draugysčių, 3 kapelijos ir apie 18 karietų. Svetainėn atėjus... Pirmas kalbėjo anglų kalba miesto majoras... Pertraukose vietinės lietuvių dainavo dainas ir eiles deklamavo. Geriausiai deklamavo Danisevičiūtė".

22-sis seimas 1907 m. gegužės 27-30 d.d. Cleveland, Ohio. "Iškilmeje vietinių lietuvių mažą kas dalyvavo. Eisenos priskyky grojo Lie-tuvos Sūnų kapelija iš Wilmerdingo, Pa. Eisenai atėjus svetainėn P. V. Birštonas atidarė vakarą... Jam kalbą pabaigus dvi jaunos mergaitės atnešė vainiką su raidėmis L. S. S. A. ant jo. Pirmininkas vainiką priėmė, padėkojo už jį, bet nežinojo nuo kokios organizacijos ta dovana yra. Vainiko būta nuo Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje, ir socialistai, — bent kai kurie jų, — tuo jo nežinojimu įsižeidė... Tarpuose buvo deklamacijos ir Lie-tuvos Sūnų kapelijos grojimai. Vakaras neatsisžymėjo nei smagumu, nei maloniais įspūdžiais".

25-sis jubiliejinis seimas 1910 m. birželio 6-11 d. Chicagoje, Ill. "Seimo iškilmeje dalyvavo 37 lietuvių draugijos ir 8 kapelijos; eisenoje buvo keturi išpuošti po ketvertą arklių vežimai... Pavieniais buvo apie 20 automobilių ir 70 karietų... didžiulė "Armory" svetainėn toli ne visi sutilpo... Iš kalbėtojų geriausiai publiką užėmė savo kalba Dr-as šliupas... kapelija M. Petrausko vedama pagrojo paties vedėjo

sukomponuotą maršą, kompozitoriaus pašvęstą dvidešimt penktam Seimui... Vakare Columbus svetainėje vaidinta dvi M. Petrausko kompozicijos: melodrama "Birutė" ir opera "Šienapjūtė".

Clevelande ruošiamoje laivų ir vandens sporto parodoje, kuri įvyks sausio 21-30 dienomis Public Hall patalpose, matysite Ši Lomma Ent, gaminamą buringą lentą plaukiojimui paežere.

DETROIT

FIRST CLASS DIE MAKERS

Steady work. Overtime & fringe benefits.

KOTCHER TOOL & ENGR.

23801 Mound Rd.
Warren, Mich.

(9)

WANTED 1st CLASS SKILLED

MILLING MACHINE OPERATORS
I. D., O. D. GRINDERS
W. & S. TURRET LATHE OPERATORS
DRILL PRESS OPERATORS
also
PARTS WASHER STOCKROOM
Excellent working conditions. Liberal fringe benefits. Good opportunities for experienced men. Minimum experienced considered.

FORMSPRAG CO. 23601 Hoover Road Warren, Mich. 313 — JE 6-9000

An equal opportunity employer.
(141-6)

DIE MAKERS

58 Hour week. Days or nights. Steady employment. Fringe benefits.

AETNA TOOL & DIE COMPANY

24331 Sherwood
313 — JE 6-0240
Detroit, Mich.

(139-2)

WANTED AT ONCE 1st CLASS

DIE LEADERS
DIE MAKERS
MILL HANDS
APPRENTICE

For progressive dies and stainless steel molding dies. Steady work. Top rates. Fringe benefits.

ZAGAROLI TOOL & MACHINE CO.

14300 Prairie
Detroit, Mich.

(141-5)

WANTED AT ONCE
HYDRO-TEL OPERATORS
BORING MILL OPERATORS
BENCH MEN FOR DIE CAST DIES

RADIAL DRILL OPERATOR
JOURNEYMEN PREFERRED
58 hour week. All shifts
PERMANENT MOLD
DIE CO.

2275 E 9 Mile Rd.
Warren, Mich.
313 — 536-9055

(141-8)

POLITINĖ INVESTIGACIJA ČEKOSLOVAKIJOS

Čekoslovakijoje kiekvienas darbininkas, norįs gauti darbą, privalo užpildyti 6 puslapių anketą, vadinamą "Dotaznik". Toje anketoje reikia smulkiai atsakyti į klausimus ne tik apie savo specialybę, bet ir apie privatų savo gyvenimą ir politinį nusistatymą. Tuose klausimuose reikia aiškinti dalykus, kurių dauguma neturi nieko bendro su darbininko profesiniu patyrimu, kas būtų įdomu įmonės administracijai. Visiems aišku, kad dauguma reikalaujamų žinių įdomios tik politinei policijai. Anketos turinio niekam negalima rodyti. Jei šių sąlygų anketos pildytojas nepaisys, gali būti baudžiamas.

Po destalinizacijos mažai kas Čekoslovakijoje pasikeitė, nors patys čekai tikėjosi kontrolės sumažinimo. Jie buvo nepatenkinti sunkiom reformom. Visagėlė kompartija ir jos saugumo policijos sistema ir liko tam, kad žinotų viską apie darbininkus, kad išlaikius absoliučią kontrolę.

Kiek vėliau anketos klausimų skaičius iš 100 sumažino iki 52. Dabar darbininkas privalo įrašyti anketon savo gyventas vietoves nuo 1938 m. (kai kraštas buvo vokiečių okupuotas), taip pat "socialinę" padėtį. Jei jis turi nuomininkų, tai ir jų pavardes turi įrašyti.

WANTED DIE MAKERS DIE BARBERS

Day & night shift. 58 hours. Top rates fringe benefits. Must be Journeyman.

UNITED TOOL & DIE

2200 Eighth St.
Detroit, Mich.
313 — WO 3-6595

(4-7)

WANTED AT ONCE SKILLED

Multiple spindle automatic machine set up man. Qualified for working forman Job. Prefer Greenley experience. Days, steady, modern plant, excellent opportunity.

313 — TA 5-8805

(141-5)

WANTED FIXTURE BUILDERS

Bench Helpers
Mill Hands
Shaper Hands
Line Burners

58 Hour Work Week
Dollar Electric Co.

31200 Stephenson Hwy.
Madison Hgts., Mich.

(4-6)

EXPERIENCED WARNER SWASEY Turret Lathe Operators

Machinists, lathe and milling machine operators, drill press, deburring, assembly help and tool-makers.

Days. Must be fully experienced in close tolerance, small parts work and be able to do own set-up. Vacation plan, life insurance, paid holidays, hospitalization. Pleasant, clean working conditions.

JOHNSON
MANUFACTURING CO.

818 Boston SE.
Grand Rapids, Mich.

(4-5)

JOURNEYMEN TOOL & DIEMAKERS

Excellent career opportunity in fast growing Company for Tool & Diemaker or Machinists. In the can and closure field. New modern air conditioned plant located 60 miles West of Atlanta.

Send resume to
SOUTHERN CAN CO.
Tallapoosa, Georgia 30176

(141-2)

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

Šv. Kazimiero lit. mokyklos jaunesniųjų grupė kalėdiniame parengime.

J. Garlos nuotrauka

CLEVELAND

HELP WANTED MALE

AUTO MECHANICS

If you are looking for a job as a first-class mechanic, you owe it to yourself to come in and see me personally. I NEED 4 GOOD FIRST-CLASS MECHANICS. Steady work. Plus all fringe benefits.

MR. HERSHBERGER

A. D. PELUNIS
OLDSMOBILE
13123 Detroit Ave.

CUSTODIANS AND

SUPERINTENDENTS

FULL OR PART TIME
EAST OR WEST SIDE

Excellent positions available for aggressive couples wanting fine residential properties. Salary commensurate with experience and property. Opportunity for advancement. For interview call today between 9 a.m. and 5 p.m.

UT 1-3377

Bates & Springer Inc.
MANAGERS

DIE REPAIRMEN

for West Side company, pleasant surroundings and many company benefits.

DOVE DIE & STAMPING CO.
15665 Brookpark Rd.
267-3720

DIEMAKER

Galimybės dirbti prie automacijos ir mechanizacijos. Valandinis atlyginimas ir viršvalandžiai.

A. HALEX DIE CO.

23901 Aurora Rd.

(5-6)

SIUVAMŲ MAŠINŲ MECHANIKAI

Pastovus darbas. Singer 107 ar 143 maš. Puikus pradinis atlyginimas. 3 sav. atostogų, geros darbo sąlygos ir t.t.

CLEVELAND COAT
FRONT CO.

861-0280

(5-6)

MALE

FULL FASHION KNITTERS

Steady year round employment under excellent working conditions.

PARKLANE FASHIONS

FORMERLY

BARTON KNITTING MILLS

2882 Detroit Ave.

Cleveland, Ohio

216 — 786-3778

(4-6)

FEMALE

FLAT MACHINE KNITTERS LOOPERS SEAMERS

For full fashion knitting mill. West Side. Steady year round employment under excellent working conditions.

PARKLANE FASHIONS

FORMERLY

BARTON KNITTING MILLS

2882 Detroit Ave.

Cleveland, Ohio

216 — 786-3778

(4-6)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus narių metinis susirinkimas įvyks sausio 23 d. (sekmadienį), 11 val. 30 min. ryto Dirvos patalpose.

Dienotvarkėje: valdybos ir revizijos komisijos pranešimai, naujos valdybos ir revizijos komisijos rinkimai bei kiti su ALT S-gos veikla susiję reikalai.

ALT S-gos Clevelando skyriaus nariai kviečiami metiniame susirinkime gausiai dalyvauti.

Valdyba

• Tradicinis ALT S-gos Clevelando skyriaus rengiamas Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas įvyks vasario 12 d., 7 val. vak. Čiurlionio Ansamblio namuose — Magnolia Dr.

Programoje — filmo demonstravimas apie prezidento Antano Smetonos gyvenimą ir veiklą Amerikoje ir laidojimo iškilmes.

Po programos — vaisės. Minėjime kviečiami dalyvauti ALT S-gos skyriaus nariai su šeimomis, Korp! Neo-Lithuania nariai ir Clevelando visuomenė.

• Kalėdų Eglutė su įvairia ir originalia programa įvyko sausio 9 d. Naujosios parapijos salėje. Tai šv. Kazimiero lit. mokyklos pridėtinio darbo vaisius, darbo, kur su tokiu entuziazmu jungiasi mokytojų ir mokinių pastangos.

Lietuviškųjų mokyklų darbas, lygiai kaip ir kitoje mokyklose, nesiriboja sausu mokymosi programos vykdymu. Ten kur įpinamas žaismas ir mokinius patraukia užsiėmimas (daina, šokis, vaidyba ir t.t.), ten atsiranda didesniu noru prisidėjimas prie kultūrinių pradų supratimo, jo meilės ir net pasididžiavimo.

Abi Clevelande veikian-

Rašytojas Vytautas Alantas ir režisierė Z. Mikšienė atvyksta į Clevelandą su "Žmonos portretu".

ŽMONOS PORTRETAS ATVEŽAMAS Į CLEVELANDĄ

Čios lietuviškosios mokyklos tų pastangų nesigaili, todėl ir galime pasidžiaugti aktyviu ir veikliu būriu jaunimo jau ir už tų mokyklų ribų.

Kalėdų Eglutei programą pradėjo mokyklos vedėjas Ant. Tamulionis sveikinimo žodžiu. Po to visi skyriai, savo mokytojų kruopščiai paruošti, iš eilės pasirodė kas deklamacijomis, kas trumpais vaidinimais, kas tautinių šokių pradniais, bet simpatiniais žingsniais.

Po atskirų skyrių pasirodymų, mokinių choras, dalyvaujant akordeonistams ir pianistėms, mokyto Julijai Kazėnui vadovaujant, patiekė Kalėdinių giesmių pyne. Gi mokyklos šokių grupė "Suktnis" pasirodė eilę tautinių šokių, parodydama tos grupės aiškiai regimą pažangą. Šokių grupė vadovauja net trys mokytojai: R. Mackevičiūtė, J. Kavaliūnaitė ir M. Leknickas.

Programos metu savo sveikinimo žodį tarė ir LB II apyl. pirm. P. Mikšys.

Po programos pasirodė jaunųjų lauktasis Kalėdų Senelis, išdalinęs gausiai sunestas dovanas. Atsilankę tėvai ir svečiai buvo tėvų komiteto ir darbščiųjų tartininku pavaišinti apat. salėje.

Nelengvą mokyklos aprūpinimo ir išlaikymo našta kantriai, bet sutartinu dar-

Vytauto Alanto naujaujas scenos veikalas "Žmonos Portretas" bus vaidinamas Clevelande ateinančią šeštadienį, sausio 15 d., Lietuvių Salėje. Vaidinimo pradžia 7 val. vakare.

V. Alantas lietuviškam teatrui yra parašęs ištisą eilę scenos veikalų, kurių daugelis puošė Nepriklausomos Lietuvos laikais Kauno ir Vilniaus teatrų repertuarus. Jo veikalai, kaip "Gaisras Lietuvoje", dėl savo tematikos ir radiškai iškeltų problemų sprendimo sukėlė labai daug ginčų ir įvairių nuomonių bei skirtingų įvertinimų. Jo komedija "Buhalterijos Klaida" dar ir šiaudien labai mėgiama visų lietuviškųjų teatrų režisierių ir dažnai statoma įvairiose šalyse. Šis naujas veikalas buvo pastatytas Detroite ir susilaukė taip pat įvairios kritikos. Tad Clevelando lietuviams bus įdomu jį pamatyti ir padaryti savo įvertinimą.

Veikalą stato jau clevelandiečiams gerai pažįstamas Detroito lietuvių teat-

bu, neša tėvų komitetas: A. Kijauskas pirm., D. Mikolūnienė, D. Čipkienė, I. Šušinsienė, O. Ralienė, A. Jonaitis ir A. Strimaitis.

ro kolektyvas, vadovaujamas žinomos teatro aktorės-režisierės Arlauskaitės-Mikšienės. Ji ir šį veikalą režisuoja. Veikalo pastatyme dalyvauja geriausi šio kolektyvo aktoriai. Į spektaklį yra pakviestas atvykti ir pats veikalo autorius, buvęs Vilniaus Teatro Direktorius rašytojas Vytautas Alantas.

Sausio 15 d. sukanka 43 metai nuo Klaipėdos atvadavimo. Ši sukaktis bus prieš vaidinimą atitinkamai paminėta. Kalbės LB I apylinkės pirmininkas F. Eidimtas.

Vakara rengia Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius, o paminėjimą organizuoja Lietuvių Sąjunga Ramovė Clevelando skyrius.

Po vaidinimo bus pasiūlytas bufetas.

Šm.

• Liudas Juodvalkis, clevelandiečio Vinco Juodvalkio sūnus, tarnaujas JAV marinuose, šią savaitę su savo daliniu išvyko į Vietnamą.

ELENA KUPREVIČIŪTĖ KONCERTUOJA CLEVELANDE

Ateities klubo rengiamame koncerte-baliuje vasario 5 d. programą išpildys smuikininkė Elena Kuprevičiūtė ir sol. Algirdas Brazis. Smuikininkė-virtuozė jau Kaune lankė konservatoriją. Yra koncertavusi Vokietijoje. Smuiko studijas gilino Prahoje. Vėliau, gyvendama Argentinoje, iškilo į pirmąsias smuikininkės ir iš ten koncertavo Paryžiuje, Amsterdamo, Romoje ir kituose Europos miestuose. Persikėlus į JAV, yra davusi koncertų daugely Amerikos miestų viena ir su savo broliu pianistu-virtuozu Andriumi.

Programoje išpildys G. Fr. Haendel. Cl. Debussy, N. Paganini, S. Gardner, R. Schuman ir Jul. Gaidelio kūrinius. Ją pianinu palydės muzikos profesorė Ohio valst. universitete dr. G. Kuehefuhs.

• Dail. Viktoro Petravičiaus kūrinių paroda Clevelande Gallery International patalpose atidaroma sausio 16 d.

LB CLEVELANDO II-ROS APYLINKĖS VALDYBOS VEIKLA

Apylinkės valdyba, š. m. sausio 8 d. valdybos vicepirmininko M. Aukštuolio bute nutarė š. m. kovo mėn. 13 d. rengti Naujosios lietuvių parapijos choro, vadovaujamo Reginos Brazaitienės, pagerbimą.

Š. m. rugsėjo mėn. 25 d. rengti Tautos šventę — Lietuvių dieną. Valdyba maloniai prašo visas organizacijas tomis dienomis parengimų nedaryti.

Valdyba maloniai prašo visus lietuvius, gyvenančius šios apylinkės ribose, sumokėti tautinio solidarumo mokesčius už 1965 metus. Kad sutaupius laiką, mes esam išsiuntinę vokiškus paštus. Deja, valdyba mažiau, kaip pusę jų tėra gavus atgal. Mes nežinome, ar šios apylinkės lietuviai taip jau yra pasidariusę finansiškai nebeįsėję, kad nebegalų sumokėti šeimai 3 dol., viengungis 2 dol., o nedirbantis (pensininkas) 1 dol. Ar, gal būt, mūsų siųsti vokai nėra pasiekę adresatų. Kad mums nereikėtų antrą kartą siųsti vokų ir daryti išlaidų, prašom tuos, kurie esat nebeįsėję, mums pranešti. Tiems, kuriems mūsų siųsti vokeliai tariamai kur nors yra dingę, už dviejų

Smuikininkė Elena Kuprevičiūtė

savaičių turėsime siųsti pakartotinus.

Tautinio solidarumo mokesčius priima visur ir visada valdybos nariai: pirm. P. Mikšys, vicepirm. A. Aukštuolis ir V. Benokraitis, išd. D. Staniškis, sekr. A. Kazėnienė, kult. reik. vad. S. Butrimas ir jaun. reik. vad. D. Kėzys.

Iš tautinio solidarumo įnašų ir iš parengimų šios apylinkės valdyba bent dalinai gali patenkinti tuos gausius prašymus paremti lietuviškus reikalus.

Čia duodame iš praėtų metų išd. valdybos skirtas paramas:

Šv. Kazimiero Lit. mokyklai 400 dol., Lietuvių Fondui 300 dol., Liet. Bendruomenės centro valdybai 200 dol., Čiurlionio Ansambliui 125 dol., Krepšinių išvokai į Australiją 50 dol., "Lituanus" 25 dol., "Eglutė" 25 dol., ir Clevelando skautų Pilėnų tuntui 25 dol., Dainavos stovyklai 25 dol., Clevelando moterų sport. "Žaibas" 25 dol., Liet. Savanorių-Kūrėjų šalnai 2g dol. ir Clevelando liet. sporto klubui "Žaibas" 15 dol.; iš viso 1.265 dol. Iš šiu 1965-66 metų išd. jau duota šv. Kazimiero lit. mokyklai 220 dol. ir Pasaulio Liet. Jaunimo Kongresui 165 dol.

Ar visi kiti prašymai, kurie jau yra gauti, bus galima bent dalinai patenkinti, priklausys nuo jūsų atsilankymų į mūsų parengimus ir nuo sumokėjimo tau-

tinio solidarumo mokesčių. Tiems, kurie jau uos sumokėjo, nuoširdžiai dėkojame. Pakvietimus teiksime metiniam susirinkime, o negalintiems dalyvauti, uos pasiusime paštu. Kaip kasmet, metiniam susirinkime skelbsime visų pavardes, kurie bus sumokėję tautinio sol. mokesčius už 1965 metus.

A. Kazėnienė,
Valdybos Sekretorė

• Dėmesio visiems turintiems du automobilius ir neturėjusiems nelaimių laike paskutinių 3 metų, yra galimybė sutaupyti net 20 proc. savo mokamos premijos. Dėl informacijų skambinkite V. Giedraičiui tel. 944-6835.

PARDUODAMAS NAMAS

3 miegamųjų colonial puikiam stovyje. Garažas, gazo šildymas. Šv. Jurgio parapijos rajone. \$9.900.00. ANTHONY J. PIRC Broker

Re 1-9379 KE 1-4347

NEPAMIRŠKIT ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos choras, vadovaujamas muz. J. Kazėno, per kalėdinį parengimą. J. Carlos nuotrauka

Šv. Kazimiero lit. mokyklos vyreniųjų šokėjų grupė.

J. Carlos nuotrauka

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1900

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• G. Bernotienė, ALT S-gos Clevelando skyriaus narė, įstojo į Vilties draugiją 15 dol. įnašu, kartu pasižandant artimoje ateityje pasiekti 100 dol. įnašo.

Reikia pastebėti, kad Clevelando skyriaus veiklos ir to skyriaus narių pastangų dėka, šis skyrius savo įnašais Vilties draugijai yra pirmaujančiu. Taip pat tenka pridurti, kad ALT S-gos Clevelando skyrius, šalia tiesioginių įnašų Vilties draugijai, yra ne kartą stambesnėmis aukomis tiesioginiai parėmęs Dirvą.

• Neturį JAV pilietybės privalo registruotis! Kiekvienais metais sausio mėn. neturį JAV pilietybės asmenys privalo pašto įstaigoje gauti korteles ir jas užpildžius vėl asmeniškai gražinti pašto įstaigai. Toks adresų ir tapatybės kortelės užpildymas yra privalomas ir to neatlikę yra baudžiami.

darbus. Į kvietimą atsilie-nė Picasso, Calder, Vasarelv, Kemeny, Hartung, Sou-lages, Lurcat, Gromaire ir daug kitu. Idomu, kad be-tų įžymybių kvietimą gavo ir mūsų tautietis Romas Viesulas.

• New Yorke organizuo-jama madų paroda Vasario 16 Gimnazijai paremti ko-vo mėn. 13 d., 2 val. p. p. Le Cordon Bleu salėje, 96-01 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. Parodai ruošti komi-tetą sudaro: pirm. A. Ka-zickienė ir narės — El. Bal-trušaitienė, I. Dičpinigai-tienė, F. Ignaitienė, J. Kiaunienė, B. Paprockienė, E. Skeivienė, M. Varnienė ir J. Vytuvienė. Visas pel-nas Vasario 16 Gimnazijai. Parodą globoja garbės pir-mininkė R. Budrienė.

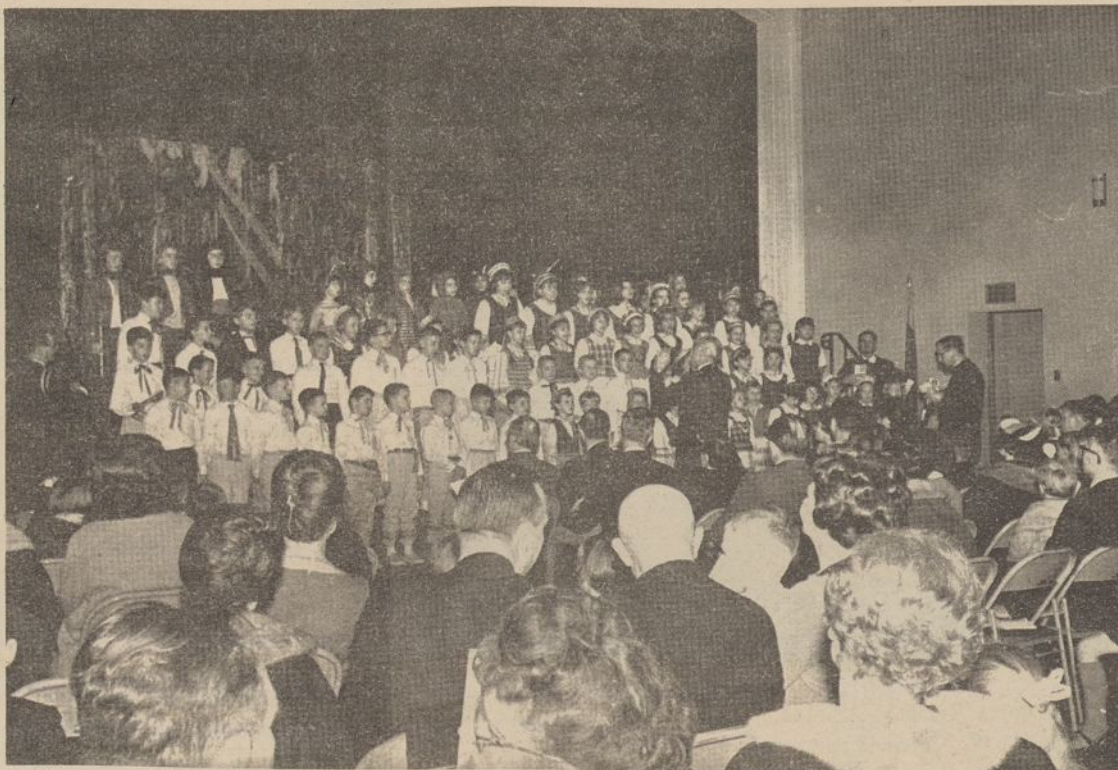
• Dail. B. Gedvilienė ir R. Ingelevičienė, padovano-jo po paveikslą, kuriuos bus galima laimėti madų paro-doje kovo mėn. 13 d., 2 val. p. p. Le Cordon Bleu salėje, New Yorke. Staliukus (10 žmonių) jau dabar ga-lima užsisakyti pas J. Kiau-nienę, tel. OL 7-0350.

NAUJŲ METŲ SUTIKI-MAS DETROITO LIETUVIŲ NAMUOSE

Detroite buvo net trys vieši Naujų Metų sutiki-mai. Dariaus-Girėno klubo ir Lietuvių namų draugijos suruoštas Naujų Metų su-tikimas buvo visais atžvil-giais pasisekęs. Suvažiavo iš Detroito ir net iš kitų valst. virš 300 žmonių.

N. M. išvakarėse salė bu-vo išpuošta, įrengtas ap-švietimas, o čia dar apskri-ti patogūs stalai ir geras orkestras labai prisidėjo prie pasisekimo ir malonios, linksmos nuotaikos sudary-mo.

Detroito Dramos Mėgėjų sambūrio aktoriai V. Žeber-tavičius ir Alg. Pesys sce-noje atliko humoristinę da-lį; buvo paliesti smulkūs visuomeninės veiklos trū-

K. Donelaičio lituanistinės mokyklos Chicagoje choras, vadovaujams muz. P. Armono, išpildant programą kalėdiniame parengime.

V. Noreikos nuotrauka

K. DONELAIČIO LITUANISTINĖ MOKYKLA LIETUVYBĖS RAMSTIS

Chicagoje K. Donelaičio lit. mokykla, per eilę metų vadovaujama direktoriaus J. Širkos ir ne mažo skaičiaus pasišventusių mokytojų, įrodo, kad yra verta pilno lietuviškos visuomenės pasitikėjimo.

Grudžio 18 d. mokykla suruošė Kalėdų eglutę. Kaip ir visuose savo viešuose pasirodymuose, taip ir šį kartą, atsilankiusiems mokinių pasirodymas padarė gerą įspūdį. Buvo išpildytas veiklas "Stebuklingoji Daina", parašytas tos pačios mokyklos mokytojos, rašytojos Danutės Bindokienės. Tiek pats veiklas, vaidintojų priruošimas ir jų pasirodymas buvo puikus. Po to mokyklos mokiniai pasirodė su tautiniais šokiais, kuriuos išpildė be priekaištų. Mokyklos choro pasirodymas buvo aukšto lygio. Visame programos paruošime jautėsi, kiek daug atsidėjusio ir kruopš-

taus darbo buvo įdėta mokyklos vadovybės. Nors mokinių yra apie 300, tai yra nemažas skaičius visokiame amžiaus jaunimo, bet visur matėsi pavyzdinga drausmė, tvarka, darnus susiklausymas ir nuosirdus bendradarbiavimas tarp mokytojų, mokinių ir tėvų komiteto.

Mokykla pasižymi stipriu ir sparčiu šiuo lietuviškame moksle. Tai nuopelnas gabių ir pasišventusių mokytojų, tai yra didelė ramstis lietuviškumo išlaikyme.

Būdinga, kad mokykla, samdydama patalpas, moka aukštą nuomą, apmoka algas 25 mokytojams ir pajėgia pati viena išsilaikyti finansiniai. Didelė globa jaučiama iš tėvų komiteto pusės, kuriam šiais metais vadovauja inž. J. Karuža.

Linkėtina, kad ir ateity-

K. Donelaičio lit. mokyklos vedėjas Julius Širka, LB Chicagos apyg. vicepirm. S. Ingaunis ir mokyklos tėvų komiteto pirm. I. Karuža, mokyklos kalėdiniame parengime.

V. Noreikos nuotrauka

Kalėdų senelis akt. L. Barauskas tarp Marquette Parko Chicagoje lituanistinės mokyklos mokinių kalėdiniame parengime sausio 2 d. Meninę programą paruošė ir gražiai pravedė aktorė Zita Kevalaitytė-Visockienė, M. Peteraitienė, I. Smieliauskienė ir Vytautas Gutauskas, talkinant mokyklos mokytojams. Programoje dalyvavo apie 190 vaikų.

Z. Degučio nuotrauka

je tas tautinės dvasios židinys, ta lietuviškoji šventa ugnelė darnioje lietuviškoje tvirtovėje degtų amžinai, kad lietuviškoji visuomenė pilnai suprastų ir įvertintų tos mokyklos pastangas ir darbą ir remtų ją tiek moraliai, tiek materialiai.

Š. m. sausio 29 d. mokykla ruošia savo metinį pobūvį. Tikimasi, kad visuomenė, žinodama gražius mokyklos pasirodymus, gausiai dalyvaus ir tuo pačiu parems mokyklą.

Stepas Ingaunis

— Tellaikykime Lietuvių Fondą! Didinkime jo kapitalą! Stokime į jį nariais ir patys dalyvauname jo veikloje! Taip rašo LB Worcesterio LF remti komitetas. (Sk.)

Kun. V. Martinkus

Labai nudžiugau, sužinojęs apie Jaunimo Metų organizavimą. Sveikinu organizatorius! Nuoširdžiai jungiuosiu į pasėkmingą šių metų pravedimą. Dėkoju už pakvietimą į Garbės Komitetą.

Kiekvienam žmogui įgimtas yra gyvenimo prasmės ieškojimas. Ir nelengva yra jaunimui šiandieninio gyvenimo sukuriuos siekti pilnutinės savo asmenybės išugdymo. Visa aplinkuma veda jį "praktiškojo gyvenimo" kryptimi.

O idealai? Šis žodis tampa svetimas, neuždegantis, nes ukeliantis entuziazmo. Jaunimas eina gyvenimo kurti, kovoti, laimėti. Be idealų ir be entuziazmo jų siekti — lyg sakalas be sparnų, naktis be žvaigždžių, saulė be šviesos spindulių!

Tegu šie metai uždegs jaunimo širdyse galingą idealizmo ugnį tarnauti Dievui, Tėvynei, vargingiesiems!

Kelią jaunimui į visuomeninės veiklos barus! Su naujomis idėjomis, jaunu užsidegimu! Jis įrodė ką gali.

— Kilki ir kelki!
— Dulkių pasauly veikliai tarnauti šviesos pasauliui!

(M. Pečkauskaitė)

Dar dvi įsidėmėtinos mintys, tau, jaunime:

— Sūnau, duok man savo širdį ir aš sergėsiu tavo gyvenimo takus. (Ps. 23, 26).

— Nė vienas teneiškai, kas jam naudinga, bet kas kitiems. (1 Kor. 10, 24).

— Įsukite į idealus, kad gyvenimas jų iš jūsų niekad neišplėštų. (Novalia).

Kūrybingų Metų! Tau, Jaunime!

Kun. V. Martinkus, B. Balfo pirmininkas ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Garbės Komiteto narys

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

PADĖKA

p. O. Juškiešs ir p. Stefos Stasienės rūpesčiu ir pastangomis prieš pat Kalėdas — 19 d. gruodžio pas mane, liūdinčią dėl mano pirmagimio sūnaus Vytauto Valaičio netikėtos mirties, susirinko gražus būrys motinų atnešdamos man užuojautą ir už sūnų maldą.

Sugiedojome Jėzaus Vardo rožinį už mirusius ir sukalbėjome Jėzaus Vardo litaniją ir maldas. Po mažos pertraukėlės kalbėjome šv. Marijos rožinį ir maldas ir šventoje nuotaikoje susėdome vakarienės.

Atėjo: O. Juškiešs, St. Laniauskienė, E. Bridziuvienė, A. Baranauskienė, E. Mikšienė, G. Beržinskienė, P. Staniškienė, A. Barzdukienė, O. Mikulskienė, K. Sniečkuvienė, A. Benokraitienė, J. Orantienė, St. Stasienė, V. Vaškienė.

Sesės! Man trūksta žodžių apsaityti, kokią didelę paguodą Jūs man atnešėte šioje mano nelaimėje.

Širdingai dėkoju visoms atėjusioms ir atnešusioms tiek meilės bei pagyvenusioms keletą valandų pakilia dvasia. Nes gi ir Kristus pasakė: Kur keli susirenka Jo vardu, ten ir Jis yra.

Ačiū, ačiū!

Su giliu dėkingumu

Jūs

V. Mikalonytė-Valaitienė